

2022

**VÝROČNÁ
SPRÁVA**

OBSAH

1. PRÍHOVOR.....	4
1.1 Na sprostredkovanie nádeje niekedy stačí byť láskavým človekom.....	5
1.2 Opora, že je poruke niekto, kto vie, čo treba robiť... (mobilný hospic)	6
1.3 Vďaka, Ľubka, že si nás „naštartovala“	7
1.4 Som Vám veľmi vďačná, že ste boli pri ňom, keď zomieral... ..	8
1.5 TU sa o mňa starajú s LÁSKOU. Celebrity?	10
2. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE	14
2.1 Základné údaje o organizácii.....	14
2.2 Registrácia	14
2.3 Štatutárny orgán.....	14
2.4 Poskytovateľ starostlivosti.....	14
Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti (PZS).....	14
1) Hospic – lôžkový hospic	14
2) Mobilný hospic.....	14
Poskytovateľ sociálnej starostlivosti (PSS).....	14
Špecializované sociálne poradenstvo	14
2.5 Kontaktné údaje.....	14
2.6 Bankové spojenie.....	15
2.7 Partner verejného sektora	15
2.8 Certifikát kvality PQM ISO 9001	15
3. EXISTENCIA HOSPICU – ODPOVEĎ NA VOLANIE DOBY	17
3.1 Prečo hospic vznikol?	17
Počet nevyliciteľných onkologických ochorení stúpa.....	17
VIAC ŽIVOTA do posledných DNÍ.....	17
Čo to znamená: VIAC ŽIVOTA do DNÍ.....	17
Hospic – pomocná ruka chorému a tým, ktorí ho majú radi.....	17
3.2 Čo hospic ponúka?	17
3.3 Cesta pacienta.....	19
3.4 Mobilný alebo lôžkový hospic?	20
„ZA“ mobilný hospic	20
„ZA“ lôžkový hospic	20
Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic?.....	20
Podmienky začatia starostlivosti v hospici	21
3.5 Spiritualita – zjavovať Božiu nehu	21
Kaplnka sv. Jozefa a zasvätenie hospicu	21
Mozaika sv. Jozefa v hospicovej kaplnke	22
Mimoriadny Rok svätého Jozefa.....	23
4. PREHLAD ČINNOSTI HOSPICU – ROK 2020	25
4.1 Starostlivosť o PACIENTOV.....	25
Ako to bolo počas pandémie Covid-19?.....	25
Zákaz návštev.....	25
Ďakujeme za personálnu pomoc v období vrcholiacej pandémie Covid-19.....	25
Lôžkový hospic.....	27
Vývoj počtov hospitalizácií a ich ukončení (úmrtie, prepustenie).....	27
Medián dĺžky hospitalizácie	27

Primárne – pacienti s onkologickou diagnózou	27
Priemerná obložnosť	28
Mobilný hospic	28
Prvý výjazd tímu mobilného hospicu	28
O koľkých pacientov sme sa postarali v domácom prostredí?	28
Dojazdnosť 30 km	28
Špecializované sociálne poradenstvo	28
Cieľové skupiny	28
Ciele odbornej činnosti	29
Poskytnuté hodiny	29
Chcel by som vidieť svoju rodinu. To jediné mi chýba, veľmi chýba	29
Veľmi nás potešilo, že ste mu prečítali mail od nás a umožnili mu telefonovať	29
Nazrieť cez video do atmosféry lôžkového hospicu	30
Canisterapia – uvoľnenie kŕčov, nahromadených emócií i pomoc v liečbe bolesti	30
Urnový hrob pre opustených zomrelých v hospici	31
Referencie a príbehy z hospicu	32
Zomrela s úsmevom na tvári 	32
Po 2 mesiacoch odlúčenia nám bolo umožnené stráviť spolu čas na slniečku	33
V náručí Božej kto by sa bál	33
Nevieme, ako by sme to bez Vás a bez možnosti mobilného hospicu zvládli	34
Jeho slová pred odchodom: Je tu fantasticky	34
Robme malé veci s veľkou láskou 	35
Vďaka za všetky kvetiny a sladké dary	36
Recenzie na Facebooku	36
Iné zaujímavosti roku 2020	36
Úsmev je pohladenie 	36
Navštívil nás svätý Mikuláš	38
Napriek tomu je pre nich najdôležitejšia láska k človeku	38
4.2 Starostlivosť o PRÍBUZNÝCH (pozostalých)	39
Je neuveriteľné, že ešte aj po mesiaci na mamu a nás myslíte	39
Milé slová zohrali pri srdci dodali silu ísť ďalej	40
Zápisy do KNIHY ŽIVÝCH	40
Podporné skupinky pre smútiacich	40
4.3 Interdisciplinárny hospicový TÍM	41
Hrdinovia	42
Zamestnanci	42
Stretnutia tímu	43
Blahoželaniam	43
Vyprevadili sme na materskú dovolenku	43
Dobrovoľníci	43
SRDCE na DLANI 2020 - ocenenie	44
Stážisti v hospici	46
Stáž študentky sociálnej práce: Človek by nemal umierať sám 	46
Stáž študentky: ...poskytla mi veľmi veľa do budúcej psychologickéj praxe	48
Stáž sestier novíc Rút a Miriam	49
Študenti v hospici	50
Horieť a nevyhorieť	50
Supervízie pre zamestnancov a dobrovoľníkov	51
Permanentné vzdelávanie tímu	51
Duchovné obnovy a adorácie	52
Páter Bohoslav Šprlák odišiel k Pánovi	52
Zahraničné stáže	52
Teambuildingové výlety	52

Deň v Kúpeľoch Nimnica	52
Teambuildingové stretnutie: pri Rybníkoch ;)	53
5. FINANČNÁ SPRÁVA	55
5.1 Prehľad o výnosoch a nákladoch v roku 2020	56
<i>Prognóza rastu nákladov v budúcom roku 2021.....</i>	<i>58</i>
<i>Prečo zdravotné poisťovne nekryjú 100 % nákladov?.....</i>	<i>58</i>
<i>Prehľad o nákladoch a výdavkoch poskytovanej sociálnej služby – špecializované sociálne poradenstvo.....</i>	<i>58</i>
<i>Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj.....</i>	<i>58</i>
5.2 Stav a pohyb majetku a záväzkov	60
5.3 Fundraisingové aktivity.....	60
<i>DARUJME.HospicTN.sk</i>	<i>60</i>
<i>2 % z dane</i>	<i>61</i>
<i>Benefičný ples.....</i>	<i>61</i>
<i>Benefičný koncert – LÁSKA robí z domu DOMOV ♥</i>	<i>62</i>
<i>SIPO.....</i>	<i>63</i>
<i>Internetové obchody.....</i>	<i>63</i>
<i>KUMRAN.SK.....</i>	<i>63</i>
<i>Dobromat – každým nákupom pomáhate.....</i>	<i>64</i>
<i>ISSO Prievidza – nákup notebooku, PC</i>	<i>64</i>
<i>Verejné zbierky</i>	<i>64</i>
<i>Charitatívna reklama.....</i>	<i>64</i>
<i>Hlasovanie – Participatívny komunitný rozpočet TSK.....</i>	<i>64</i>
5.4 Správa audítora.....	65
<i>Účtovná závierka.....</i>	<i>67</i>
6. ĎAKUJEME	69
6.1 Ďakujeme rodinám našich pacientov.....	69
6.2 Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu.....	69
6.3 Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospic	69
6.4 Láska je nekonečne vynaliezavá	71
<i>Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých</i>	<i>71</i>
<i>NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu.....</i>	<i>71</i>
<i>Oslava životného JUBILEA zmierňuje UTRPENIE pacientov hospicu</i>	<i>71</i>
<i>Pohrebné KVETY zmierňujú UTRPENIE pacientov hospicu.....</i>	<i>72</i>
<i>Navždy zostanete v mojom srdiečku ako moja rodina.....</i>	<i>72</i>
Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú	74

1.

PRÍHOVOR

Na sprostredkovanie nádeje niekedy stačí byť láskavým človekom

Drahí priatelia,
v aktuálnom znepokojujúcom čase **pandémie Covid-19**, ktorý celý svet zažíva a v ktorom sa všetko zdá krehké a neisté, sa môže zdať

provokáciou **hovorit' o nádeji**.

Avšak je na mieste myslieť na to, aby sme hovorili „slová povzbudení, ktoré poskytnú **útechu**, dodajú **silu, potešia, vzpružia**“ (Fratelli tutti, 223). Na sprostredkovanie nádeje niekedy **stačí byť „láskavým človekom, ktorý odloží nabok svoje starosti a naliehavé potreby, aby venoval pozornosť, aby daroval úsmev, aby povedal slovo povzbudení“** (Fratelli tutti, 224).

Áno, **lúče sprostredkovanej nádeje** v „covidovom roku 2020“ žiarili ešte jasnejšie, hladili utrápené srdcia ešte nežnejšie a podopierali unavených ešte mocnejšie. **Svedčia o tom mnohé svedectvá** tých, ktorí využili služby Hospicu Milosrdných sestier: „Zaslúžite si uznanie za svoj **úžasný ľudský aj odborný prístup**.“ ... „Nikdy nezabudnem na vašu **opateru, nehu a lásku**, s ktorou sa staráte o svojich pacientov.“ ... „Ako sestra v ADOS som prišla do kontaktu s ľuďmi, ktorí starostlivosť hospicu veľmi chválili. Nakoniec to život zariadil tak, že som starostlivosť hospicu musela využiť u svojho blízkeho a vôbec nelutujem toto rozhodnutie. Celá rodina bola až dojatá s neskutočne **krásneho ľudského prístupu a vynikajúcej starostlivosti**. Veľké ďakujem Vám všetkým patrí.“ ... „Odvádzate nadštandardne vynikajúcu prácu - poslanie na jednom z najťažších 'pracovísk'. Pri ktorejkoľvek návšteve môjho otca sme boli vždy len a len milo prekvapení, čistotou, útlanosťou priestorov a ochotou, **ústretovosťou a príjemným vystupovaním všetkých zamestnancov**. Ešte raz veľké **ĎAKUJEME**.“ ... Vďaka za to, že **NÁDEJ** v hospici ani v náročnom roku nezhasla a vždy znova a znova deň za dňom zapalovala **LÁSKU, DOBROTU** aj **NEHU** pre službu zomierajúcim a ich drahým.

Uplynulý rok 2020 bol pre nás výnimočný aj tým, že po 15 ročnej histórii poskytovania starostlivosti nevyliciteľne chorým zväčša onkologického ochorenia v konečnom štádiu choroby sme vyšli slúžiť **aj za brány lôžkového hospicu** – začali sme poskytovať **domácu hospicovú starostlivosť** v prirodzenom prostredí pacienta prostredníctvom **mobilného hospicu**.

Špecializovanú paliatívnu starostlivosť tak poskytol hospic v priebehu času prostredníctvom:

- **lôžkového hospicu** od decembra 2005:
1 844 pacientom – z toho v roku 2020: 227
- **mobilného hospicu** od júna 2020:
23 pacientom – z toho v roku 2020: 23

Aj keď nedokážeme pridať viac dní do ich života, **vnášame VIAC ŽIVOTA a NÁDEJE do ich dní**.

ĎAKUJEM rodinám za **dôveru**, s akou nám zverili svojich drahých a dovolili nám stáť blízko nich v takej citlivej chvíli, akou je odprevádzanie milovaného človeka za bránu smrti. Vážime si to.

ĎAKUJEM z hĺbky srdca Pánu Bohu, celému tímu zamestnancov a dobrovoľníkov hospicu a taktiež v tomto ekonomicky náročnom covidovom roku aj dobrodincom a sponzorom (jednotlivcom, nadáciami, firmám, miestnej samospráve i štátnej správe).

Všetci máte v hospicovom úsilí zvláštne miesto. Tak ako hovorievala Matka Tereza: „Ty dokážeš veci, ktoré nedokážem ja. Ja dokážem veci, ktoré ty nedokážeš. No **spolu môžeme dokázať veci obrovské**.“

S úctou a vďakou

sestra M. Noemi – Mgr. Henrieta Žilková
riaditeľka Hospicu Milosrdných sestier

1.1 Opora, že je poruke niekto, kto vie, čo treba robiť... (mobilný hospic)

Počas vyše 15 ročnej služby v lôžkovom hospici sme mali možnosť zaznamenať, že **sú rodiny, ktoré by chceli a aj mohli vytvoriť podmienky pre to, aby ich drahý mohol prežiť svoje posledné dni, či týždeň doma** – v kruhu svojich najdrahších a na blízku priateľom. Stačilo by, aby im mal kto odborne poradiť, pomôcť ... ostatné by zvládli.

Keďže vieme, že chorému človeku je najlepšie doma, usilovali sme sa získať **licenciu na poskytovanie špecializovanej paliatívnej starostlivosti aj za bránami nášho lôžkového hospicu**. Podarilo sa vďaka obetavosti ľudí hospicového tímu i ústretovosti a empatii pracovníčok Trenčianskeho samosprávneho kraja. V marci 2020 sme licenciu získali a **2. júna 2020 mal tím mobilného hospicu svoj prvý výjazd**.

Aj keď ekonomikou hospicu to zatriaslo (mobilný hospic je ešte horšie financovaný ako hospic kamenný), sme radi, že nás Pán touto cestou vedie kvôli tým 23 rodinám, ktorým sme mohli umožniť, aby vzácny zostávajúci spoločný čas mohli prežiť doma. **Najmladší pacient**, ktorému slúžil mobilný hospic v domácom prostredí mal 30 rokov a volal sa Milan.

Tím mobilného hospicu robí prvé kroky v domácej hospicovej starostlivosti. Ja Vám v úvode tohtoročnej výročnej správy rada dám nazrieť do listov od dvoch rodín, ktoré ich služby využili:

Dobrý deň!

Služby Vášho mobilného hospicu sme síce využili len pár dní, ale som Vám za ne veľmi vďačná. Chcem zo

*srdca poďakovať všetkým Vaším zamestnancom, s ktorými som sa stretla. Zaslúžia si uznanie za svoj úžasný ľudský aj odborný prístup. Zvlášť chcem poďakovať p. Bosej. **Bola s nami** po tom, čo si Pán povolal dušu nášho otca k sebe. **S úctou akou***

pristupovala k nášmu otcovi a s pochopením bolesti nás pozostalých, nám veľmi pomohla.

Nech Pán Boh požehnáva Vaše dielo a dáva zdravie všetkým Vám aj Vaším rodinám!

Dana S.

Vnučka Mária nám napísala:

Chcela by som vyjadriť vďaka za to, že práve naša rodina stihla obdobie fungovania Mobilného hospicu, ktorý

*nedávno začal v Trenčíne fungovať. Isto si to babka vymodlila. **Bola to pre ňu a pre nás obrovská pomoc** – fyzická, aj psychická. Práve v období, **keď už babke začínalo byť veľmi zle a nevedeli sme jej už daleko pomôcť my, volali sme mobilný hospic.***

*Hospic **pomohol babke** po stránke tišenia bolesti – že mohla odchádzať pokojnejšie.*

Nám pomohol** po stránke telesnej – **povysvetľovali veci, ako s chorým robiť, otáčať, umývať. Pomohli nám veľmi po stránke materiálnej – zapožičanie postele, kyslíka na celý čas a iných vecí.

*A veľmi nám pomohli po psychickej stránke – že **človek vedel, že je nablízku niekto, kto je ochotný dvíhať mobil aj v noci**, čo sa nám párkrát aj stalo. Sestričky boli ochotné prísť v ktorúkoľvek hodinu bez akejkoľvek známky nevôle, aj viackrát počas dňa. Opora, že je poruke niekto, kto vie, čo treba robiť, aby babke bolo ľahšie.. Také znášanie spolu s nami..*

Je to dobre zabezpečené aj po stránke duchovnej – možnosť sv. prijímania pre chorého, rodinu, aj po stránke psychologickú – keby bolo potrebné pomôcť príbuzným.

*Ďakujeme veľmi aj za posledné okamihy života, že sestrička mohla byť s nami a spolu s nami vyprevať v nočných hodinách babku k Otcovi. **Pomohla nám aj po babkinej smrti poumývať ju, poobliekať a vybaviť veci. Cítila som to, ako Boh cez Vás je pri nás.** Lebo človek sa sám spamätáť nevie a ďakujeme, že tam mohla aj v noci s nami byť.*

***Keby neexistoval mobilný hospic**, zomierala by nám pred očami v kričaní alebo by sme ju museli umiestniť v riadnom hospici alebo v nemocnici, nakoľko nám už psychické sily neostávali. A to by bolo pre všetkých – pre nás i pre ňu nesmierne bolestivé – zomrieť mimo*

rodiny, keďže v čase COVIDu by sme do nemocnice prístup ku nej nemali...

Babka sa za sestričky modlievala, ani netušila, že pomôžu raz jej.

Ďakujeme za obrovskú ochotu z vašej strany.

1.2 Vďaka, Ľubka, že si nás „naštartovala“

...

Aj v náročnom roku 2020 navzdory ťažkostiam pandémie Covid-19 **sme pokračovali v službe prostredníctvom lôžkového hospicu.**

Opätovne sa podelím s čitateľom tohtoročnej výročnej správy s vlastným prežívaním jedného sprevádzania, sprevádzania

ženy – milovanej manželky a mamy, ktorá v hospici oslávila svoje 44. narodeniny – posledné. Jej príbeh a túžba zomrieť doma, ktorú sme jej v roku 2019 ešte nevedeli splniť, nás viedol k rozhodnutiu začať prevádzkovať aj mobilný hospic:

Na jar tohto roku ma známy poprosil, aby som **navštívila jednu rodinu** z tohto kraja. **Rodinu tvorili** manželia zhruba v mojom veku, ktorí mali tri krásne neplnoleté deti – dve dievčatá a jedného chlapca. Vybrala som sa teda v jedno nedeľné popoludnie na návštevu do tej rodiny. Rodinka bývala v priam rozprávkovom domčeku, tam to naozaj voňalo domovom. Ale tá mladá žena a mama – volala sa Ľubka – **bola chorá, mala onkologické ochorenie**, na ktoré liečba nezabrala. Brala už len paliatívnu liečbu, stav sa nezlepšoval, mala už pomerne veľké bolesti, ale na perách úsmev a v žiarivých očiach sa pod chvíľou leskli slzy.

Napriek tomu, že **chemoterapie** ju **obrali o dlhé vlasy**, bola nádherná...

Hoci sme sa videli v ten deň prvýkrát, rozprávali sme sa o tých **najhlbších témach**, posilňovali sme sa v modlitbe. Rozprávala som sa s manželom o tom, **aké je to v hospici**, že tam slúžia **ľudia s dobrým srdcom**, že v hospici pomáhame zvládať neznesiteľnú bolesť (fyzickú i psychickú) a usilujeme sa, aby sa pacient i jeho rodina cítili čo najviac ako doma, že návštevy sú

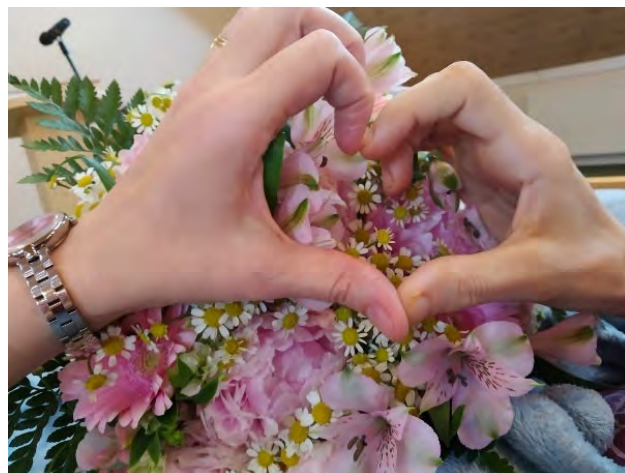
neobmedzené a blízki pacienta môžu byť pri pacientovi cez deň i v noci.

Prešlo pár mesiacov a v auguste 2019 sa bolesť Ľubke tak vystupňovala, že **sa to už doma nedalo zvládnuť**; podchvíľou prichádzala k nim domov „rýchla“ a odvážala ju na paliatívu a späť. Každá taká cesta bola krížovou. A hoci Ľubka veľmi túžila byť doma so svojimi drahými a oni túžili, aby ona – mama a manželka – bola s nimi doma, neznesiteľná bolesť, na ktorú už boli bežné náplasti prislabé, to nedovoľovala.

Keď mi v auguste 2019 **zúfalí a bezradní zavolali**, nemeškali sme; Ľubku sme prijali do hospicu ešte v ten deň.

Naším **lekárom** sa **vďaka dobre nastavenej liečbe podarilo zvládnuť bolesť**, ošetrovali sme jej dekubity, s ktorými k nám prišla, pomáhali sme Ľubke v posledných dňoch i s **dýchaním**; naša psychologička, sociálne pracovníčky i duchovný viedli s Ľubkou hlboké

rozhovory na témy, v ktorých už **nejde o malichernosti**. Denne, naozaj denne prichádzali za ňou jej drahí i známi a obdarúvali ju tým najcennejším – svojím **ČASom**.

Ja sama som k nej prichádzala, rozprávala mi o tom, čo je jej srdcu veľmi **t ťažké na spracovanie**, rozprávala mi aj o svojej radosť, radosť z každej kytice a návštevy. Pamätám sa, aká bola rada, keď som sa nechala ponúknuť dobrými koláčmi, ktoré jej priniesol jej známy.

V jednu sobotu, ktorá nasledovala po oslave jej 44. narodenín, som ju zobrala **aj s posteľou na sv. omšu** – v hospici býva každú sobotu o 16.30 hod. sv. omša pre našich chorých. Ľubka túžila zobrať na výzdobu oltára všetky krásne kytice, ktoré prijala od svojich blízkych. Hovorila mi, že tie kvety už **tým, že kvitnú, chvália Pána**.

Táto fotka je z toho dňa – je spravená v kaplnke – akési **selfie**. :)

Ľubka ležala na polohovacej posteli, prikrytá svojou **oblúbenou dekou**, ktorú si priniesla z domu, a spravili sme si fotku. :) Nevidno nám síce do tváre, ale vidno naše ruky a cítiť lásku, ktorá medzi nami vykvitla.

Ľubka **sa u nás cítila prijatá**, hovorila mi o tom. Raz, keď mi opisovala svoje dojmy zo starostlivosti, hovorila mi – „Vieš, Noemi, keď som bola v nemocnici a mala som veľké bolesti, prosila som o liek a musela som naň dlho čakať a tu,... **tu sa ma sami od seba každú chvíľu prichádzajú pýtať, ako mi je** a ak poviem, že mám bolesť, **hneď mi sestrička pichne liek** a je mi lepšie.

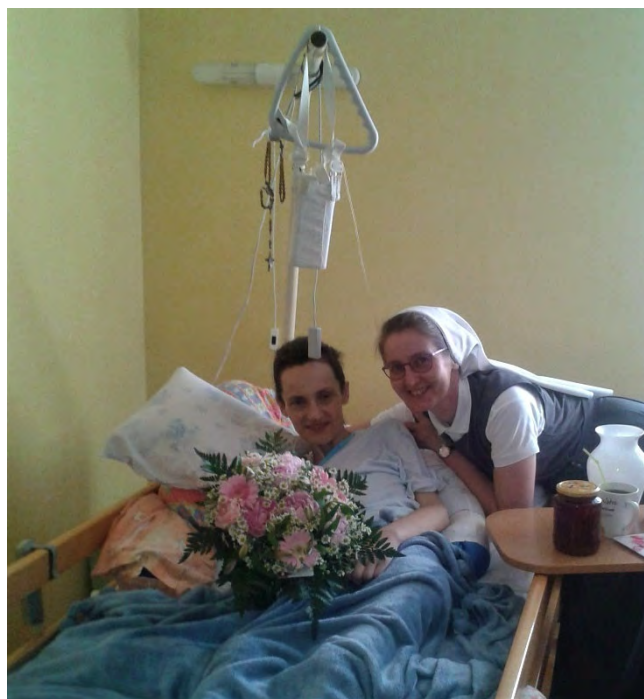
A vieš, čo mi v prvé dni vyrazilo dych? ... (usmievala sa, keď mi to hovorila) ... Vyrazilo mi dych, keď som počula, že skôr, než niekto z personálu vojde ku mne do izby, **zaklope... Noemi, oni zaklopú...**

Vieš, **cítim sa tu ako človek, ktorý má svoju hodnotu ...**

Ľubka u nás oslávila svoje 44. narodeniny a po 63 dňoch hospitalizácie, obklopená ľuďmi z nášho hospicového tímu, tichučko zomrela.

Vďaka, Ľubka, že si nás „naštartovala“ a dnes už môžeme plniť túžbu tých, ktorí chcú svoje posledné chvíle prežiť DOMA.

Tím nášho mobilného hospicu (zdravotné sestry, lekár a sociálny poradca) už môže **prichádzať** v okruhu 30 km od hospicu **do rodín**, v ktorých majú

človeka s onkologickým ochorením po neúspešnej ukončenej liečbe.

Podmienkou však ostáva, že aspoň jeden člen, **ideálne dvaja členovia rodiny**, sa môžu doma 24 hodín starať o svojho chorého.

1.3 Som Vám veľmi vďačná, že ste boli pri ňom, keď zomieral...

Covidový rok 2020 bol pre mnohé rodiny veľmi ťažký aj v **prežívaní odlúčenia ťažko chorých a zomierajúcich od ich drahých kvôli zákazu**

návštev v nemocniciach a sociálnych zariadeniach, ktorý pandémie Covid-19 priniesla. Keďže hospice je špecifickým zdravotníckym zariadením poskytujúcim špecializovanú paliatívnu starostlivosť, **mohli sme dovoliť návštevu** pri dodržaní prísnych bezpečnostných opatrení.

Je krásne, keď nemocnice medzi sebou spolupracujú aj v období pandémie – aj vďaka tomu a vďaka ľuďom so srdcom na obidvoch stranách sa nám podarili mnohé krásne veci i v covidovom roku 2020...

Bol koniec marca 2020 a **pandémia Covid-19 naberala na obrátkach ... prinášala strach, paniku, neistotu a zákazy návštev** v zariadeniach ... a aj v tomto čase ľudia, ktorých iní milovali, boli vo fáze terminálneho štádia svojho onkologického

ochorenia. Tak tomu bolo i u **39 ročného Róberta**. Kvôli bolestiam a iným symptómom onkologického ochorenia ho hospitalizovali v nemocnici a do toho prišiel zákaz návštev. Niekoľko týždňov mama, otec a brat **prijímali iba telefonické informácie o zhoršujúcom sa zdravotnom stave ich drahého. Nemohli ho navštíviť.** Zákaz je zákaz. ... Nie, ani personálu nemocnice to nebolo jedno, že Róbert a jeho blízki trpia ešte viac z odlúčenia a keďže videli, že Róbertov odchod z tohto sveta sa blíži, zavolali k nám a poprosili o preklad z nemocnice do hospicu.

Spomienka na ten deň prijmu Robka k nám do hospicu mi ešte dnes vyvoláva „husiu kožu“ od dojatia.

Dali sme rodine vedieť o kolke k nám do hospicu príde sanitka z nemocnice. Rodina prišla autom skôr a čakala na dvore na príchod sanitky, na príchod ich syna a brata, ktorého týždne nevideli a ktorého čas bolo možné rátať na dni... Čakal i náš hospicový tím, **aby sme rodine dovolili čo najvrúcnejšie sa rozlúčiť** a zároveň, aby sme zabezpečili v maximálnej miere i proticovidové opatrenia.

Sanitka prišla – vodič i sprievod – boli to tiež citliví ľudia so srdcom. Na transportnom lekátke sme voviezli Robka do vstupnej haly hospicu, kde prišli i rodičia a brat. ... Ani jedno oko nezostalo vtedy suché. Rodina sa rozlúčila s Robkom a my sme ho prevzali na jednolôžkovú izbu s prístelkou. Prístelka bola pripravená pre Róbertovu **mamku, ktorej sme dovolili zostať s ním pár dní, presvedčiť sa, že je o neho dobre postarané** ... tak aj bolo. Mamka zostala, po pár dňoch nám v dôvere svojho materského srdca odovzdala starostlivosť o svojho syna. **Róbert po 8 dňoch hospitalizácie v našom hospici tichúčko zomrel.**

Chcem týmto vyjadriť veľkú vďaku personálu nášho hospicu: **Ďakujem Vám z hĺbky srdca a som na Vás &hrdá.** Ďakujem Vám, že máte otvorené srdcia a že slúžite zomierajúcim a ich rodinám i v čase, keď

beriete na seba riziko nákazy smrtiacim vírusom. **Ďakujem Vám, že zostávate ľuďmi** ... láskavými ľuďmi, ktorí majú v srdci nie raz zmiešané pocity; áno aj strach ale že sa ním nenechávate premôcť, že vo Vás víťazí nádej a láska.

Áno, ako nedávno napísal jeden z príbuzných – sme jedno z najťažších pracovísk – aj preto, že i keď by sme mohli nedovoliť návštevy, rozlúčky v období pandémie, mohli by sme sa rozhodnúť, že ich dovoľíme – bolo to na nás, boli to veľmi ťažké rozhodnutia ale boli robené s láskou. ... a Pán nás ochraňoval. **Bez Vás, milí členovia hospicového tímu, by sa to nedalo...**

Róbertova mama nám napísala a vyrobila pre nás ďakovný list. Veľmi rada dávam doň nazrieť:

Vážení personál,
dovoľte mi poďakovať sa za krásny, milý a porazujúci zoznam, ktorý nás veľmi potešil. Robka sme odpovedali d. 4. 2020. Keďže zomrel v ten deň zakažali prechod občanov z mesta do mesta, mali sme len skromný obrod s ľuďmi. Potom sme ho dali spať. Jeho popol máme doma a až skončí táto pandémia, usporiadam rozlúčku s jeho kňazmi, aj našimi známymi a rodinou. Potom ho uložíme na cintorín v našej rodinovej chodni Podskalje. Som Vám veľmi vďačná, za to, že ste boli pri ňom, keď zomieral, aj za starostlivosť, akú ste mu preukazovali. Ťažko sa mi píše, stále sa nám chce zmierniť s jeho týždňom smrti, modlíme sa za to, aby sa tuu hore mal lepšie, ale tu, aj za to, aby nám dal Pán Boh veľkú silu na prekonanie toho jediného, čo už nemôžeme nikdy zmierniť. Dokladám Vám na pamiatku aspoň malú pramienku vo forme ďakovného listu, ktorý som pre Vás všetkých urobila. Ešte raz za všetko ďakujem.

Mama, otec a brat R. J. -

Ďakovný list.

Ďakujeme kolektívu ošetrojúceho personálu z Hospicu Milosrdných sestier, ktorý sa staral o nášho syna Róberta R. počas ťažkej nemoci.

Smútiaca mama, otec a brat.

1.4 TU sa o mňa starajú s LÁSKOU. Celebrity?

Na otázku rodín: Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic? odpovedá klinická psychologička nášho hospicu – prof. PhDr. Mgr.

Patricia Dobríková, PhD. et PhD.: „Neexistuje jediná správna odpoveď.“:

Napríklad pán Marián, 59-ročný muž v konečnom štádiu onkologického ochorenia, ktorého sme do lôžkového hospicu hospitalizovali 3. septembra 2018 by rád zostal doma ale nedalo sa – jeho manželka v čase jeho prepustenia z nemocnice už sama začínala onkologickú liečbu...

Rada si pána Mariána a jeho poslanstvo pripomeniem s úctou i v tejto výročnej správe:

Pán Marián poprosil personál, aby mu zavolali riaditeľku. A tak som zišla k nemu na jednoposteľovú izbu s prístelkou. Dvere na izbe mal

pootvorené, ticho som vošla a uvidela pred sebou muža, ktorému už takmer iba koža obopínala kosti, ležal v polohovacej posteli v polosedie, na krku mal zavedený centrálny venózný katéter, do ktorého mu sestry aplikovali náhradu stravy. Ale myseľ mal jasnú, oči bystré a nežné.

Hneď, ako som vošla, vytušil, že prišla riaditeľka a natiahol smerom ku mne ruky na privítanie. A tak som jeho ruky „objala“ svojimi. Pozerali sme si do očí a on mi začal ďakovať za to, že sme ho sem prijali, že tu môže byť, a že už **keď si v prvý deň líhal na lôžko v našom hospici, zacítil úžasný pokoj... Veľmi mi ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú...** Hovoril mi: „Áno, i v Bratislave sa snažili, ale tu je to iné.“ Iné? Vynorila sa mi otázka, a tak som sa ho spýtala, ako to myslí, že „iné“... A on mi odpovedal: **„TU cítim, že sa o mňa starajú s láskou.“** Bola som touto jeho krátkou a zároveň výstižnou odpoveďou hlboko dotknutá.

Pán Marián bol od svojho príchodu do hospicu pri plnom vedomí, jeho myseľ bola svieža. Až do konca. Uvedomoval si, že hodina jeho prechodu do večnosti sa blíži. Chodievala som ho navštevovať každý deň do jeho útulnej izbičky v našom hospici. Každý raz sa z návštevy tešil. Zakaždým mi hneď, ako som pristúpila k jeho lôžku, objal ruky svojimi dlaňami a s úsmevom povedal: „Aké máte opäť studené ruky...“ :) A ja som mu s úsmevom odpovedala: „Áno, tak to zväčša mávam...“ Uvedomila som si, aký je pre zomierajúcich dôležitý **dotyk**, chytenie za ruku, akýsi **pocit istoty, že pri nich niekto je, že nie sú sami...**

Bol to pomerne mladý pacient, a tak som si každý deň našla chvíľu a strávili sme spolu čas. Dal mi v týchto vzácnych chvíľach nazrieť do toho, čo bolo tvárou v tvár smrti pre neho dôležité.

- **PRAVDIVOSŤ a ÚCTA:** Pán Marián išiel so svojimi otázkami každý deň ďalej a ďalej (prijímanie pravdy si sám „dávkoval“). Vždy, keď svoju otázku položil, čakal s pohľadom upretým do mojich očí, či budem hovoriť pravdu... Držal

mi mocne ruky a v jeden deň mi hovoril: „*Pripravil som si do truhly čierny oblek a bielu košeľu...*“ A čakal, čo poviem. „*Čierna a biela – to je decentná kombinácia, páči sa mi; aj nás pochovávajú v čiernom habite s bielymi doplnkami,*“ povedala som mu. Usmial sa a pokračoval. „*Mám to doma. To mi prinesú, keď to už príde?*“ Odpovedala som mu: „*Nie, nech vám to prinesú sem do skrine. Môže to tu spokojne byť, ako dlho bude treba.*“ A on pokojne povedal: „*Musím zavolať žene, aby mi to priniesla.*“ Chvilku bolo ticho a potom sa odvážil na ďalšiu otázku, ku ktorej, myslím, smeroval od začiatku: „*A to KTO ma bude do toho obliekať?*“ A doslova visel na mojich perách, že čo poviem... Pohládila som mu ruku a s jemným úsmevom, ktorý hladí, som mu odpovedala: „*Keď to príde, MY vás pekne oblečieme.*“ „*VYYYYY?*“ „*Áno, MY.*“ Priala by som každému vidieť ten šťastný úsmev na chudučkvej tvári tohto zomierajúceho muža, úsmev, ktorý uspokojivá odpoveď na jeho tvár doslova vymaľovala. „*Vy ma budete obliekať,*“ niekoľkokrát šťastne opakoval. Uvedomila som si, **aké je pre zomierajúceho človeka dôležité, ako sa budú správať k jeho mŕtvemu telu.** Vedel, že my k jeho telu pristupujeme s úctou a bol si istý, že tak tomu bude i po smrti. A tak i bolo...

- **ODPUSTENIE:** V tých vzácnych spoločných chvíľach (v hospici prežil zhruba dva týždne) sa so mnou pán Marián podelil o hlbokú radosť z viacerých odpustení (po rokoch). V pravde pozeral na vzťahy – aj na tie, ktoré boli bolestne narušené. Neváhal v tie dni zobrať telefón a prosiť o odpustenie. Keď mi o tom rozprával, z jeho očí žiarila ozajstná hlboká radosť, šťastie prameniace v odpustení.
- **ODPUSTENIE a LÁSKA:** Rozprával mi, ako prosil o odpustenie i svojich rodičov, ktorí ho prišli navštíviť. A že otec sa otočil, aby skryl slzy. Povedala som mu: „*Lúbi vás. Lúbia vás.*“ A on s hlbokým pokojným uspokojením povedal: „*Áno.*“

- **LÁSKAVÉ ZAOBCHÁDZANIE:** Pri každom z rozhovorov mi pán Marián ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú. Cítil, že sa oňho starajú s láskou. V jeden deň v súvislosti s tým povedal: „**To vy ste celebrity – o vás by sa malo písať, aby sa o vás svet dozvedel.**“ :) Usmiali sme sa obidvaja. :) :) „*Hm, hm...*“ zahmkala som a povedala: „*Nooo, to viete, my nie sme obyčajné celebrity, ;)* sme výnimočné, ;) a preto o nás vedia a môžu sa s nami stretnúť iba niektorí, taktiež výnimoční, ;) patríte medzi nich. :)“ Mocnejšie mi objal svojimi dlaňami moje ruky a boli sme tichučko. Pokojne. V mysli som zaletela k významu slova „celebrita“, ktorého základ je v latinskom *celebrate* – oslavovať. A v srdci rozkvitla tichá krátka modlitba vďaky za to, že môžeme zomierajúcim byť nablízku, že im môžeme zjavovať Božiu dobrotu, nehu a lásku a tak Boha oslavovať, byť „jeho celebrity“.

- **PLNENIE drobných PRIANÍ:** Keď som prišla na návštevu v piatok 14. 9. 2018, pán Marián mi povedal: „*Taaaak sa musím v mysli zapierať...*“ Prekvapilo ma to. Nevedela som, kam mieri... Spýtala som sa teda: „*Na čo myslíte?*“ Odpoveď ma prekvapila. :) Povedal: „*Na rôzne jedlá, ktoré by som si dal...*“ :) „*Ale to sa nezapierajte, podťe, prejdeme si celý jedálniček na budúci týždeň a vyberiete si na každý deň z troch jedál – na čo budete mať najväčšiu chuť.*“ Nalistovala som v mobile jedálniček a začali sme. :) Ja som vždy prečítala, čo je v ponuke, a on si vybral, na čo má z nej chuť. Niekoľkokrát sa spýtal, či s tým nebude problém, ale keď som ho uspokojila, že žiaden problém, príťažlivo sa tešil na najbližší týždeň a dobroty, ktoré si vybral. :)

- **UISTENIE:** V pondelok (deň pred jeho smrťou) som prišla opäť, ale až poobede, rozlúčiť sa – pretože v utorok, stredu, štvrtok som mala plánovanú pracovnú cestu. Dnes, keď mi objal ruky svojimi, povedal s úsmevom, že dnes mám ruky teplé. :) S úsmevom som povedala: „*Dnes áno.*“ A začala som hladiť jeho ruky, pretože tie dnes boli studené... Chvilku sme sa rozprávali,

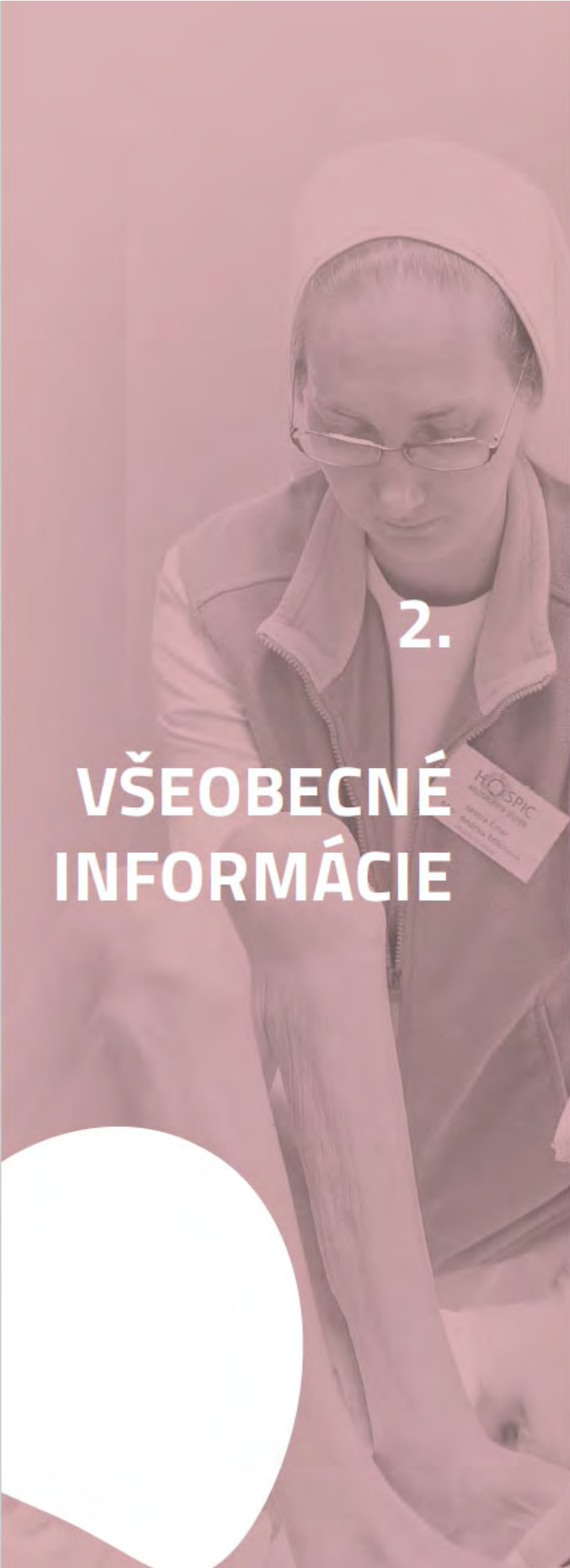
prosil ma posunúť vankúšik, preplohotovat' nohy... A potom sa odvážil povedať: „**Jedného sa bojím...**“ Jednou rukou som pohladila jeho a spýtala som sa so všetkou nehou, akú som v tej chvíli v srdci mala: „Čoho sa bojíte?“ Pozrel mi do očí a povedal: „Že ako to bude pred koncom, bojím sa, že budem nejako vyvádzať...“ Tíško som mu pozrela do očí a povedala som: „Nebojte sa. Budte si istý, že nech sa deje čokoľvek, budeme s vami až do momentu, keď spočiniete v Božom náručí, v náručí Boha, ktorý vás miluje.“ Počúval tie slová s hlbokým pohnutím a uspokojením. Pokračovala som: „Vidíte, že lieky na tíšenie bolesti vás robia spavejším, tak je, však?“ Súhlasil. „A možno to bude tak, že budete spavejší viac a viac a pomaly tichučko odídete.“ Ešte raz som ho uistila: „Nech to bude akokoľvek, budeme s vami. Nebojte sa.“ Uspokojilo ho to. V ten deň sme sa lúčili na niekoľkokrát. „Ak sa bude dať, počkajte ma, v piatok sa vrátim.“ Odišla som. Počkať sa nedalo. Pán Marián na druhý deň odišiel – tichučko a rýchlo –, tak ako si prial.

Odpočinutie večné, daj mu, Pane. A svetlo večné nech mu svieti. Nech odpočíva v pokoji. Amen.

Viac príbehov a referencií nájdete tu:
www.hospictn.sk/o-nas/svedectva

2.

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

HOSPIC
modulová príloha
Aneta Erar
Aneta Matějová

2. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

Hospic Milosrdných sestier (ďalej len „hospic“) v zmysle aktuálne platných stanov poskytuje osobám s chronickou, nevyliečiteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním **špecializovanú paliatívnu starostlivosť ústavnú** (od decembra 2005) aj **ambulantnú** (od júna 2020); integroval do nej aj **špecializované sociálne poradenstvo**, a taktiež **psychologickú a duchovnú starostlivosť**. Starostlivosťou zahŕňa aj rodinu a blízkych pacienta.

Prvých pacientov hospic začal prijímať **v decembri 2005**.

2.1 Základné údaje o organizácii

Názov: Hospic Milosrdných sestier
Sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739
IČO: 50 33 33 56
DIČ: 21 20 31 44 49
Právna forma: občianske združenie
Webové sídlo: www.hospictn.sk alebo www.facebook.com/hospic

2.2 Registrácia

Registroval: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Registračné číslo: VVS/1-900/90-48766
Zapísaný v: Register mimovládnych neziskových organizácií

2.3 Štatutárny orgán

Riaditeľ: Mgr. Henrieta Žilková – sestra M. Noemi
Zástupca riaditeľa: Ľubomír Šarkózy
Zakladateľ: Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok so sídlom vo Vrúcku a členky rehole

2.4 Poskytovateľ starostlivosti

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti (PZS)

Licencia na prevádzkovanie:
Trenčiansky samosprávny kraj

reg. č. TSK/2020/00282-6

1) Hospic – lôžkový hospic

Identifikátor zdravotníckeho zariadenia:

63-50333356-A0001

Kód PZS: P24375620101 v odbore: **ústavná hospicová starostlivosť**

Zaradenie do siete PZS:

Ministerstvo zdravotníctva SR dňa 20. 10. 2003

reg. číslo: 02368-2/2003-ORL

Kapacita: 24 lôžok na 1 a 2 posteľových izbách
Odborný zástupca:

lekár: MUDr. Jarmila Bunčáková
sestra: Mgr. Anna Burganová – sestra M. Gertrúda

2) Mobilný hospic

Identifikátor zdravotníckeho zariadenia:

63-50333356-A0002

Kód PZS: P24375630201 v odbore: **domáca hospicová starostlivosť**

Odborný zástupca:

lekár: MUDr. Jarmila Bunčáková

Poskytovateľ sociálnej starostlivosti (PSS)

Špecializované sociálne poradenstvo

Akreditácia: Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 2. 1. 2019
reg. číslo: 5187/2019-M_OAK
platnosť na 3 roky do: 24. 1. 2022

Registrácia PSS:

Trenčiansky samosprávny kraj
dátum zápisu: 12. 7. 2019
reg. číslo: 310
forma: ambulantná a terénna (§ 19 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.)

Odborný zástupca:

prof. PhDr. Mgr. Patrícia Dobríková, PhD. et PhD.

2.5 Kontaktné údaje

Prvý kontakt: telefón: 0901 90 90 11
e-mail: ziadosti@hospictn.sk

Spojovateľka: telefón: 032 7417 011
e-mail: info@hospictn.sk

2.6 Bankové spojenie

Základný účet hospicu:

IBAN: SK47 1100 0000 0029 4002 5426

2.7 Partner verejného sektora

Register partnerov verejného sektora –

www.rpvs.gov.sk/rpvs

Dátum zápisu: 25. 5. 2027

Číslo vložky: 12545

2.8 Certifikát kvality PQM ISO 9001

Hospic zaviedol, udržiava a neustále zlepšuje systémy manažérstva kvality podľa normy ISO 9001: 2015 / STN EN ISO 9001: 2016.

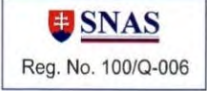

Číslo certifikátu: Q285520

Platnosť: do 20. 4. 2023

V apríli 2020 úspešne prebehol v hospici **recertifikačný audit**, ktorý preukázal, že systém manažérstva v hospici spĺňa požiadavky normy.

Reg. No. 100/Q-006

AKREDITOVANÝ CERTIFIKÁT

potvrďuje, že spoločnosť

Hospic Milosrdných sestier Súvoz 739, 911 01 Trenčín

zaviedla, udržiava a neustále zlepšuje systémy manažérstva kvality podľa normy
ISO 9001: 2015 / STN EN ISO 9001: 2016

v rozsahu

***Poskytovanie komplexnej paliatívnej starostlivosti formou
ústavnej zdravotnej starostlivosti osobe s chronickou,
nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne
progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním.***

Na základe vykonaného auditu bolo preukázané, že systém manažérstva spĺňa
požiadavky vyššie uvedenej normy.

Tento certifikát číslo Q285520, vydaný na základe správy číslo RC2Q – 855/20, je platný od 21. 04. 2020
do 20. 04. 2023 (vrátane) a zostáva v platnosti v prípade úspešného vykonania dozorných auditov.
Odporúčaný termín recertifikačného auditu: do 21. 03. 2023

Zástupca certifikačného orgánu

Certifikačný orgán systémov manažérstva
PQM, s.r.o., Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica
kancelária: PQM, s.r.o., Legionárska 6419, 911 01 Trenčín
Platnosť tohto certifikátu je možné overiť na stránke www.pqm.sk

3.

**EXISTENCIA
HOSPICU
- ODPOVEĎ
NA VOLANIE
DOBY**

3. EXISTENCIA HOSPICU – ODPOVEĎ NA VOLANIE DOBY

3.1 Prečo hospic vznikol?

Počet nevyliciteľných onkologických ochorení stúpa

Hospic vznikol ako **odpoveď na potreby rodín**, v ktorých niektorý z členov má nevyliciteľné zväčša nádorové ochorenie a aktívna liečba (napr. chemoterapia) nebola úspešná.

Hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva Zuzana Eliášová v máji 2020 pri príležitosti európskeho týždňa boja proti rakovine povedala: „Ako vo svete, tak aj u nás na Slovensku **majú onkologické ochorenia tendenciu stúpať**. Odhad novo diagnostikovaných prípadov do konca roka 2020 je cez 40 tisíc.“

Podľa Národného centra zdravotníckych informácií boli v roku 2019 **nádorové ochorenia u nás druhou najčastejšou príčinou úmrtia** (zomrelo na ne 13 500 Slovákov). S nárastom počtu onkologických ochorení narastá i počet tých, ktorých liečba nebola úspešná a pacient predčasne zomiera.

VIAC ŽIVOTA do posledných DNÍ

V mnohých rodinách na Slovensku je niektorý člen rodiny (otec, mama, dieťa či starí rodičia) onkologicky chorý a veľa rodín sa ocitá v situácii, že **aktívna liečba onkologického ochorenia bola neúspešná a ich drahému zostáva do konca života pár mesiacov, týždňov či dní**.

Rodina však veľmi túži vniest svojmu drahému do jeho posledných mesiacov, týždňov, či dní čo najviac ŽIVOTA.

Čo to znamená: VIAC ŽIVOTA do DNÍ

Nevyliciteľne chorý človek a aj rodina, ktorá ho miluje, praje si pre jeho posledné obdobie života, aby

- **netrpel** neznesiteľnou bolesťou;
- bolo s ním **zaobchádzané s úctou** a postarané s **láskyplnou pozornosťou**

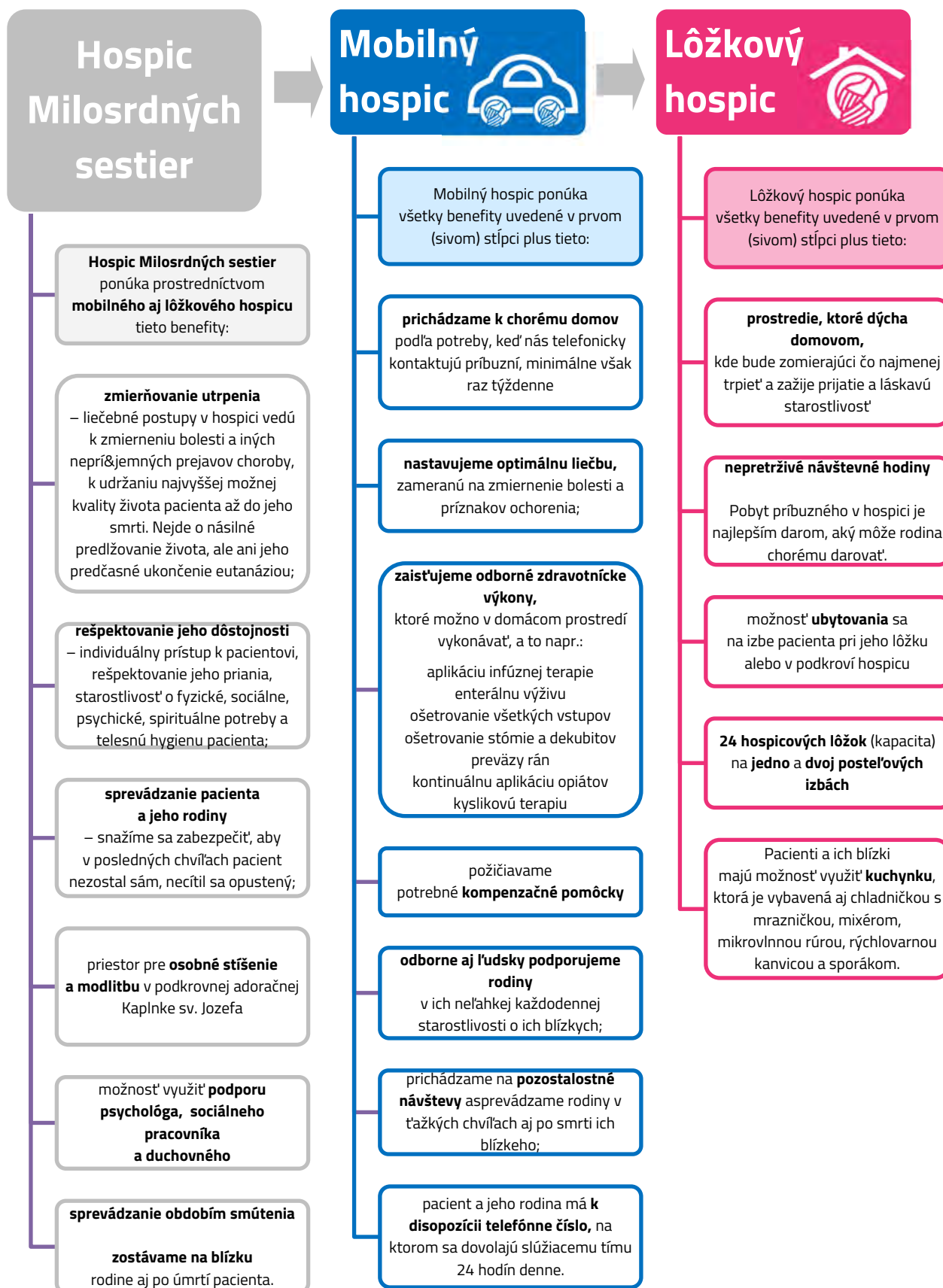
- a aby **nezostal** v poslednej chvíli života **opustený, sám**.

Hospic – pomocná ruka chorému a tým, ktorí ho majú radi

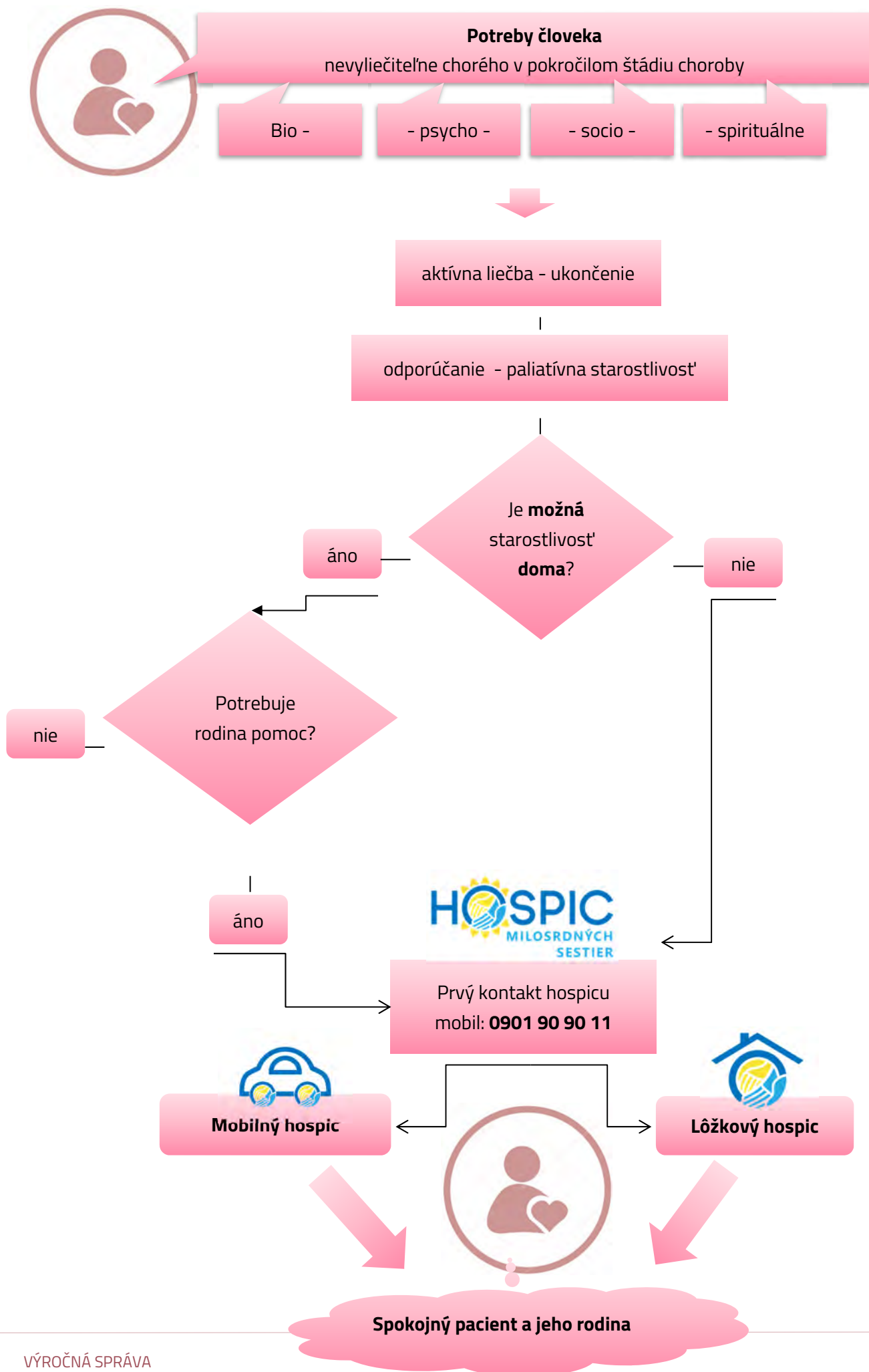
Rodina nevyliciteľne chorého sa cíti nie raz **bezradná, až zúfalá...** Po namáhavej liečbe lekári v nemocnici konštatujú, že **aktívna liečba bola neúspešná**, je ukončená. Pacienta z nemocnice prepustia, prípadne je ďalší pobyt v nemocnici pre pacienta zťažujúci, pretože podstupuje rôzne zákroky, ktoré mu život nepredlžia, iba robia ťažším a bolestivejším čas, ktorý mu zostáva. V takej chvíli **podáva pomocnú ruku hospic**.

3.2 Čo hospic ponúka?

Hospic zahŕňa starostlivosťou človeka, ktorý sa nachádza na konci svojho života a tiež tých, ktorí tohto človeka milujú. Starostlivosť hospic poskytuje **v jeho domácom prostredí** (mobilný hospic – ambulantná zdravotná starostlivosť) alebo **v zdravotníckom zariadení** (lôžkový hospic – ústavná zdravotná starostlivosť).

3.3 Cesta pacienta

3.4 Mobilný alebo lôžkový hospic?

"Lôžkový a mobilný hospic - to sú ako dve časti pl'úc v hospicovej starostlivosti." Jana Sieberová

„ZA“ mobilný hospic

Výskumné štúdie a prieskumy v populácii ukazujú, že väčšina ľudí si praje zomrieť doma.

Domáci - mobilný hospic má veľkú výhodu v tom, že **chorý človek je v prostredí, ktoré pozná a je obklopený ľuďmi, ktorých má rád a ktorí majú radi jeho.** Prax ukazuje, že oveľa viac chodia chorého človeka navštevovať jeho kamaráti, kolegovia, susedia vtedy, ak je v domácom prostredí.

Odborný tím mobilného hospicu (lekár, zdravotné sestry, sociálny pracovník, psychológ a duchovný) pomáha rodine postarať sa o chorého človeka doma. Do rodiny prichádzajú minimálne jedenkrát za týždeň, podľa potreby aj častejšie a sú rodine pripravení poradiť telefonicky 24 hodín – 7 dní v týždni.

„ZA“ lôžkový hospic

Áno, **najlepšie** by bolo pre nevyliciteľne chorého v pokročilom štádiu choroby prežívať **vzácný čas doma**, v rodine –

v kruhu svojich najdrahších. Avšak nie vždy sa to dá, nie vždy sa rodina pri najlepšej vôli dokáže o chorého postarať doma.

Členovia rodiny chorého môžu z opodstatnených dôvodov nezvládať **24-hodinovú starostlivosť v domácom prostredí** (či už fyzicky, psychicky, či ekonomicky – musia chodiť do zamestnania, aby dokázali uživiť zvyšok rodiny).

V takom prípade je čas zveriť chorého človeka starostlivosti lôžkového hospicu, ktorý tvorí pre pacientov prostredie, ktoré dýcha domovom. Odborný tím lôžkového hospicu sa o chorého postará a členovia rodiny môžu tráviť s chorým toľko času, koľko budú chcieť – hospic ponúka

nepretržité návštevné hodiny a možnosť ubytovania sa pri pacientovi alebo v podkroví hospicu.

Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic?

Klinický psychológ hospicu – prof. PhDr. Mgr. Patricia Dobříková, PhD. et PhD. na otázku rodín: Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic? odpovedá: „Neexistuje jediná správna odpoveď.“:

Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic?

*Otázka na ktorú **neexistuje jediná správna odpoveď**, pretože výhody a nevýhody závisia od toho ktorého pacienta, od tej ktorej rodiny - od ich možností, v mnohých oblastiach. Či už fyzickej – dvíhať a polohovať pacienta a zamedziť tak tvorbe dekubitov, psychologickéj – mať niekoho ďalšieho z rodiny, s kým sa dá v starostlivosti o neho prestriedať, ekonomickej – vedieť dôstojne prežiť bez extrémneho pracovného nasadenia, environmentálnej – mať adekvátne prostredie pre život a mnohých ďalších.*

*Ak je možnosť starostlivosti o človeka v konečnom štádiu ochorenia **v domácom prostredí**, tak je **ideálne prizvať si na pomoc mobilný hospic**. Lekár, sestra, sociálny pracovník, prípadne psychológ alebo duchovný prichádzajú priamo do domácnosti pacienta a tam mu nastavujú medicínsku liečbu, ošetrovateľskú starostlivosť, poradenstvo, prípadne ďalšiu starostlivosť, ak je to potrebné. Mobilný hospic zabezpečuje v domácom prostredí aj odborné výkony, ako je napríklad ošetrovanie dekubitov, aplikáciu infúznej terapie, kyslíkovú terapiu a podobne. Samozrejme pobyt v prostredí, ktoré pacient pozná a kde má zázemie a príbuzných, je pre neho veľmi prospešné. Na druhej strane, niekedy rodinní príslušníci nemajú možnosť postarať sa o blízkeho doma....*

*Rozhodnutie umiestniť blízkeho do lôžkového hospicu je pre rodinu veľmi náročné a často sa príbuzní nerozhodujú slobodne, ale pod nátlakom. Pod nenápadným nátlakom okolia a kultúrno-historických vplyvov. **Je naozaj VŽDY lepšie mať blízkeho doma?** Bude znamenať jeho umiestnenie do hospicu, že som zlý syn, zlá dcéra? Určite nie!!! Sú*

situácie, kedy sa rodina naozaj nemôže o ťažko chorého človeka starať doma a vtedy je pre VŠETKÝCH lepšie, ak je umiestnený do hospicu, ktorý ponúka mnoho benefitov, či už pre samotného pacienta (komplexná medicínska, ošetrovateľská, sociálna, psychologická i spirituálna starostlivosť), ale aj pre jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú 24 hodinovú možnosť návštev a hospicový tím pripravený pomáhať.

Podmienky začatia starostlivosti v hospici

3.5 Spiritualita – zjavovať Božiu nehu

V Politike kvality hospicu je zakotvené, že víziou interdisciplinárneho tímu hospicu je **byť nástrojom, cez ktorý pacienti pocítia Božiu nehu.**

Kaplnka sv. Jozefa a zasvätenie hospicu

Hospic Milosrdných sestier je zasvätený svätému Jozefovi, patrónovi dobrej smrti. Tomuto svätcovi je taktiež zasvätená hospicová adoračná kaplnka – Kaplnka svätého Jozefa.

Svätý Augustín raz napísal: „**Nemilujeme, ak nie sme najprv milovaní.**“ ... Áno, ak majú členovia hospicového tímu byť nástrojom, cez ktorý pacienti pocítia Božiu nehu, musia ju od Boha čerpať, prijímať.

A **Kaplnka sv. Jozefa** nachádzajúca sa v podkroví hospicu je tým miestom, kde každý môže nechať na sebe spočívať milujúci Boží pohľad, môže sa schúliť v nežnom objatí Boha a načerpať silu... Iba ten môže byť nástrojom, cez ktorý prúdi Božia neha, dobrota a láska, kto ich sám od Boha prijíma.

Adoračná Kaplnka sv. Jozefa je prístupná na tichú modlitbu nielen pre členov hospicového tímu ale aj pre príbuzných a návštevníkov hospicu.

Svätý Jozef je muž, ktorý vie sprevádzať v tichosti a je mužom snov.

svätý Otec František

Mozaika sv. Jozefa v hospicovej kaplnke

Centrálnym monumentom priestorov kaplnky je **mozaika svätého Jozefa**, patróna dobrej smrti a hlavného patróna hospicu, ktorej autorkou je sestra M. Rudolfa Balážecová. Vytvorila ju v roku 2005.

Príhovor autorky mozaiky v adoračnej kaplnke - sestry M. Rudolffy Balážecovej:

Prečo svätý Jozef?

Svätý Jozef, ženích Panny Márie a pestún Pána Ježiša sa najčastejšie vyobrazuje ako stojí pri Ježišovi v jaslach spolu s Pannou Máriou; s malým Ježišom v náručí a s ľaliou v ruke; s Ježišom pri svojej práci a niekedy ho môžeme nájsť ako Umierajúceho v Ježišom náručí. Tradícia hovorí, že Jozef tichučko zaspal v Ježišom náručí a preto je svätý Jozef patrónom dobrej smrti. Preto aj táto kaplnka je zasvätená práve svätému Jozefovi.

Mozaika

Mozaika je vytvorená z rôznofarebných kúskov obkladového materiálu. Nesie podobu svätého Jozefa, kľačiaceho pred Sviatostou Oltárnou, ako kedysi v Betleheme pri jasliach. Jeho postoj prezrádza niečo z jeho života, ktorý bol isto naplno aktívny, no čo je dôležitejšie, bol plný Boha. Kľačí, adoruje Krista, Ježiša, ktorý je ukrytý v Bohostánku. Tichučko sa skláňa pred svojim Pánom a dáva mu svoje prázdne ruky, svoje otvorené srdce.

Celá postava je vkomponovaná do akéhosi kruhu, či špirály prevažne modrej farby, čo predstavuje jeho život modlitby. Hnedá, zemitá farba v spodnej časti mozaiky poukazuje na to, že Jozef bol človek, ktorý žil reálne na zemi, život, ktorý prináša i bolesť, strach, ale i radosť a nádej, čo sa odzrkadľuje v hornej časti. Keď sa lepšie zahľadíme, nájdeme tam ľaliu, symbol čistoty.

Mária

Jej konkrétnu podobu tu nenájdeme, no predsa nemôže chýbať tam, kde ide o jej Syna. Zahľadme sa na pozadie Bohostánku, jeho farbu a špirálovitý tvar ukončený hviezdou nad hlavou svätého Jozefa. Objavíme tak skrytý, no zároveň žiarivý (hviezda) obraz Márie. Ježiš sa nachádza v jej lone a celú ju preniká. Robí ju čistou, pokornou, tichou a sústredenou. Tieto Máriine čnosti môžeme právom pripísať i svätému Jozefovi a na mozaike ich môžeme nájsť v podobe štyroch malých zrkadielok smerujúcich od Krista k Jozefovi.

Podakovanie

Na záver sa chcem poďakovať. Na prvom mieste Bohu, ktorý je pôvodcom všetkého, a ktorý si ma zamiloval skôr ako som uzrela svetlo sveta. Nech on sám doplní to, čo nebolo v mojich silách. Moja veľká vďaka patrí práve svätému Jozefovi, ktorý mi tak hmatateľne pomáhal. Až teraz viem, čo je to pomoc a príhovor svätých. Vďaka tejto práci som si ho obľúbila tak, že nič nekonám bez prosby o jeho príhovor. Ďakujem mojim spolusestrám i

všetkým, ktorí mi pomáhali či modlitbou, alebo konkrétnou pomocou.

Mimoriadny Rok svätého Jozefa

Pápež František vyhlásil mimoriadny Rok sv. Jozefa. Urobil tak dňa 8. decembra 2020 apoštolským listom *Patris corde*, v ktorom svätého Jozefa opisuje i ako **nežného a láskavého**.

V ňom „Ježiš videl nežnosť Boha“, tú, ktorá nám dáva akceptovať našu slabosť, prostredníctvom ktorej sa zväčša uskutočňujú Božie plány. Bon nás totiž „neodsudzuje, ale prijíma nás, objíma, podopiera nás a odpúšťa nám“ (*Patris corde* 2). Apoštolský list ďalej ukazuje „**kreatívnu odvahu**“ svätého Jozefa, ktorý „**vie premeniť problém na príležitosť**“ tým, že vždy dáva na prvé miesto dôveru v Božiu prozreteľnosť“ (5).

Počas mimoriadneho Roku sv. Jozefa (8. 12. 2020 – 8. 12. 2021) sa udeľujú za bežných podmienok **úplné odpustky aj tým, ktorí podľa príkladu sv. Jozefa vykonajú telesný alebo duchovný skutok milosrdenstva**.

4.
**PREHL'AD
ČINNOSTI
HOSPICU
ROK 2020**

4. PREHĽAD ČINNOSTI HOSPICU – ROK 2020

4.1 Starostlivosť o PACIENTOV

Hospic Milosrdných sestier poskytuje osobám s chronickou, nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním **špecializovanú paliatívnu starostlivosť ústavnú** (od decembra 2005) aj **ambulantnú** (od júna 2020), integroval do nej aj **špecializované sociálne poradenstvo** a taktiež **psychologickú a duchovnú starostlivosť**. Starostlivosťou zahŕňa aj rodinu a blízkych pacienta.

Špecializovanú paliatívnu starostlivosť poskytol hospic v priebehu času prostredníctvom:

- **lôžkového hospicu** od decembra 2005:
1 844 pacientom –
z toho v roku 2020: 227 pacientom
- **mobilného hospicu** od júna 2020:
23 pacientom –
z toho v roku 2020: 23 pacientom

V roku 2020 poskytol zároveň klientom hospicu aj **3 714 hodín špecializovaného sociálneho poradenstva**.

Ako to bolo počas pandémie Covid-19?

Rok 2020 – rok pandémie Covid-19 bol náročný. Hľadali sme spôsoby ako múdro spojiť čo najbezpečnejšie prostredie pre hospicový tím a hospitalizovaných pacientov a zároveň byť vernými vízií hospicu, ktorá v sebe zahŕňa i umožnenie blízkosti pacienta a jeho rodiny v čase, ktorý mu zostáva.

Zákaz návštev

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v snahe predchádzať vzniku a šíreniu prenosného ochorenia Covid-19 nariadilo pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí poskytujú ústavnú zdravotnú starostlivosť zabezpečiť **zákaz návštev na všetkých lôžkových**

oddeleniach od 7. 3. 2020. Týkalo sa to aj hospicu...

Od **polovice mája 2020 bola udelená výnimka zo**

zákazu návštev pre pacientov v terminálnom štádiu ochorenia.

Rodiny, ktoré dlhý čas neboli so svojimi blízkymi počas ich hospitalizácie v nemocnici kvôli zákazu návštev, veľmi ocenili možnosť stretnúť sa v hospici a rozlúčiť sa.

Príbeh onkologického pacienta Róberta, ktorý v hospici prežil 8 posledných dní a jeho rodiny hovorí za všetkých (*vid' časť 1.4 Výročnej správy*).

Každého z členov hospicového tímu slúžiacich i v čase, keď v hospici bolo prítomné ochorenie Covid-19 si riaditeľka hospicu váži ako **hrdinov**. **Vďaka všetkým, ktorí vytrvali a zostali do dnes vnášať VIAC ŽIVOTA** do posledných dní nevyliciteľne chorých.

Ďakujeme za personálnu pomoc v období vrcholiacej pandémie Covid-19

V novembri 2020 uderil Covid-19 na personál plnou silou. Mnohí z personálu boli po testovaní PCR-testami pozitívni na a nastúpili povinnú karanténu. Prevádzka oddelení hospicu bola

ohrozená kvôli nedostatku personálu a vyčerpaniu tých ľudí, ktorí boli ešte zdraví. Neoceniteľnú pomocnú ruku v tomto období nám podala **rehoľa Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok**. „Požičala“ nám na ten čas viacero rehoľných sestier, zdravotníčok, pôsobiach vo Vrúcku a v Ružomberku, ktoré nám pomohli fyzicky zvládnuť starostlivosť o pacientov hospicu. Zo srdca ďakujeme...

Veľká vďaka patrí aj medičke Kristínke, ktorá podávala pomocnú ruku v službe ošetrovateľky a ochotnej pomoci pri testovaní.

Ďakujeme všetkým tým, ktorí nám **pomáhali so zabezpečovaním osobných ochranných prostriedkov** pre personál (respirátory, rúška, štíty, jednorazové rukavice...). Vaša štedrosť bola pre nás pohladením.

V nie poslednom rade ďakujeme za obetavú pomoc pri zvládaní pandémie v hospici **Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne**, obzvlášť pani Lenke Chrastinovej z odboru epidemiológie.

Boj s pandemiou Covid-19 nás zbližil i s pracovníkmi Fakultnej nemocnice v Trenčíne i na Ministerstve zdravotníctva SR v Bratislave.

Ďakujeme všetkým, ktorí nám pomohli zostať pomáhať...

Největší hodnotou v hospicích není movitý a nemovitý majetek, ale lidský potenciál, především personál v přímé péči. Jde o službu, kterou nemůže vykonávat každý. Jakkoliv je odbornost nutná, sama o sobě nestačí. Osobnostní předpoklady, správná motivace, lidská zralost včetně vyrovnání se s vlastní smrtelností jsou pro práci u umírajících nezbytnou podmínkou.

MUDr. Marie Svatošová
zakladatelka a velká osobnost české hospicové péče,
lékařka, spisovatelka a publicistka

Lôžkový hospic

Od decembra 2005 do konca roku 2020 bolo do **lôžkového hospicu prijatých spolu 1 844 pacientov**, z toho 1 654

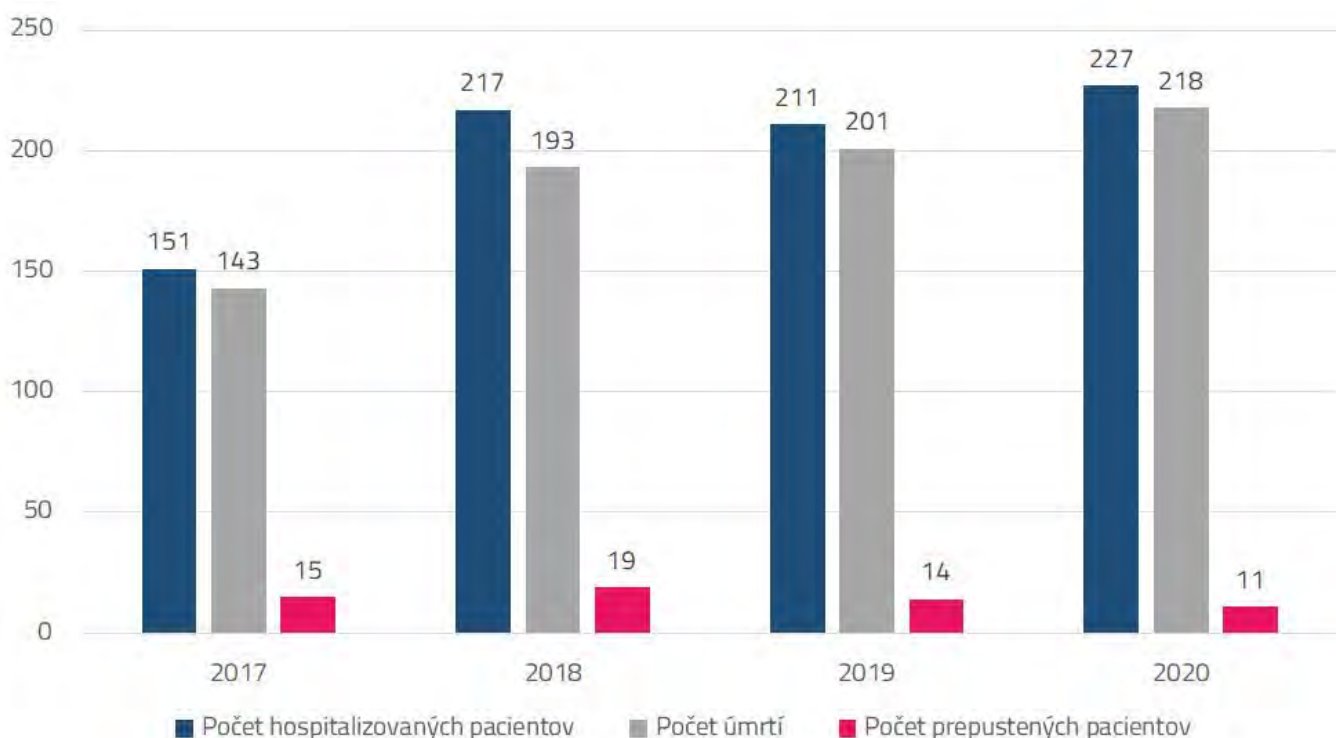
pacientov odišlo do večnosti a 173 pacientov bolo prepustených v zlepšenom a stabilizovanom stave späť do domáceho prostredia alebo do sociálneho zariadenia; ostatní boli na prelome roku 2020/2021 na oddelení (17).

V roku 2020 sme spolu prijali (hospitalizovali) 227 pacientov, z ktorých 218 sme sprevádzali umieraním a odprevadili do večnosti a 11 pacientov sa v stabilizovanom stave vrátilo do domáceho prostredia.

Hospicový tím sa usiluje vytvárať pre pacientov a ich blízkych v lôžkovom hospici **domov**, kde bude každý zomierajúci **čo najmenej trpieť** a zažije **prijatie a láskavú starostlivosť**.

Vývoj počtov hospitalizácií a ich ukončení (úmrtie, prepustenie)

	Roky 2005 – 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Celkom do r. 2020
Počet hospitalizovaných pacientov	1 038	151	217	211	227	1 844
Počet úmrtí – prechod do večnosti	899	143	193	201	218	1 654
Počet prepustených pacientov	114	15	19	14	11	173

Medián dĺžky hospitalizácie

V priebehu roku 2020 medián dĺžky hospitalizácie pacientov v terminálnom štádiu ochorenia bol **9 kalendárnych dní**.

Primárne – pacienti s onkologickou diagnózou

Podľa Národného centra zdravotníckych informácií boli v roku 2019 **nádorové ochorenia u nás druhou najčastejšou príčinou úmrtia**

(zomrelo na ne 13 500 Slovákov). S nárastom počtu onkologických ochorení narastá i počet tých, ktorých liečba nebola úspešná a pacient predčasne zomiera.

Táto správa sa v roku 2020 opäť potvrdila aj v našom hospici. V priebehu roka **85 % hospitalizovaných pacientov nášho hospicu bolo v konečnom štádiu onkologického ochorenia**

a z nich všetci mali v liečbe **silné opioidy** a potrebovali **paliatívnu sedatívnu liečbu**.

Priemerná obložnosť

Z celkovej kapacity 24 hospicových lôžok bolo v roku 2020 využitých **88 %** (priemerná mesačná obložnosť bola 21,08). Pokles priemernej ročnej obložnosti o 3 % má svoj pôvod v pandémii Covid-19. Vzhľadom k tomu, že sme pri prijatí pacienta požadovali negatívny výsledok PCR testu na Covid-19, mnohí z tých, ktorých príjmy boli naplánované, sa prijatia do hospicu už nedožili.

Mobilný hospic

Prvý výjazd tímu mobilného hospicu

V krásne utorkové ráno **2. júna 2020** mal tím nášho mobilného hospicu svoj prvý výjazd. Popri starostlivosti

o pacientov v lôžkovom hospici sme začali pomáhať ľuďom aj v ich domácom prostredí. Srdečne sme ich vypravovali na prvú cestu prinášania Božej dobroty, lásky a nehy do rodiny pacienta.

O koľkých pacientov sme sa postarali v domácom prostredí?

	½ roka 2020	Celkom
Počet pacientov prijatých do starostlivosti	23	23
Počet dní starostlivosti	535	535
Počet návštev	171	171

Dojazdnosť 30 km

Tím mobilného hospicu prijíma do starostlivosti pacientov, ktorí bývajú nie viac ako 30 km od kamenného hospicu (dojazdnosť). V roku 2020 bolo **z trenčianskeho okresu 77 % pacientov** mobilného hospicu a zvyšok z iných susedných okresov.

Počet najazdených kilometrov auta mobilného hospicu stúpil o **5 100 km** vďaka **171 návštevám** v domácom prostredí pacienta.

Špecializované sociálne poradenstvo

Do poskytovania špecializovanej paliatívnej starostlivosti o pacienta v hospici, hospic integroval **od 1. 1. 2020** aj poskytovanie **špecializovaného sociálneho poradenstva** ambulantnou a terénnou formou.

Cieľové skupiny

V súlade s akreditáciou MPSVaR SR na túto odbornú činnosť poskytoval hospic aj v roku 2020 špecializované sociálne poradenstvo týmto cieľovým skupinám:

- **osobám s onkologickým alebo iným ochorením v terminálnom štádiu a ich príbuzným** v dospelom, prípadne i v detskom veku;
- **rodinám s nevyliciteľne chorou osobou v poslednom štádiu** onkologického alebo iného závažného ochorenia v ich domácom prostredí;
- **rodinám, ktoré stratili príbuzného** v dôsledku onkologického alebo iného závažného ochorenia.

Ciele odbornej činnosti

Hlavným cieľom špecializovaného sociálneho poradenstva v hospici je

- mobilizovanie vnútorného potenciálu cieľových skupín s dôrazom na prekonanie nepriaznivej sociálnej situácie rodiny, ktorá vznikla v dôsledku nevyliciteľného ochorenia jej člena.

Ďalším cieľom je

- poskytovanie konkrétnej odbornej pomoci klientom s upriamením pozornosti na zvládnutie psycho-sociálneho hľadiska nevyliciteľného ochorenia v poslednom štádiu,
- ako aj optimalizovanie života každého jednotlivca v rodinnom systéme tak, aby spolu ako rodina dokázali zvládnuť náročné situácie v období pred umieraním osoby, počas jej umierania a v období trúchlenia po jej úmrtí.

Poskytnuté hodiny

V roku 2020 hospic poskytol **3 714 hodín** špecializovaného sociálneho poradenstva.

Služba sociálnych poradcov a psychológa bola v období pandémie Covid-19 neoceniteľná – **zabezpečovali predovšetkým vzácny kontakt medzi pacientom a rodinou mnohými kanálmi** – osobné návštevy za prísnych bezpečnostných opatrení, telefonovanie, video hovory, čítanie e-mailov a nie raz boli i tou rukou, ktorá držala v čase zomierania, keď blízky napríklad kvôli karanténe nemohol k nám prísť, aby sprevádzal svojho drahého zomierajúceho.

„Šťastná rodina je ten najkrajší Boží dar.

Podobá sa nalahenej lýre - každá struna vydáva iný tón, a predsa spolu vytvárajú krásnu harmóniu."

(Božena Němcová)

Chcel by som vidieť svoju rodinu. To jediné mi chýba, veľmi chýba...

Psycho-sociálny tím nášho hospicu vnímal, že počiatočný úplný zákaz návštev zo strany Úradu verejného zdravotníctva SR zo začiatku marca

2020 bol pre našich pacientov a ich rodinné vzťahy veľmi bolestný.

Na otázku: **„Čo by sme pre Vás mohli spraviť, aby ste sa cítili u nás lepšie?"**, bola najčastejšia odpoveď pacientov **„Chcel by som vidieť svoju rodinu. To jediné mi chýba, veľmi chýba..."**. Tieto úprimné vyznania nenechali členov psycho-sociálneho tímu ľahostajnými, a tak sa začali zamýšľať nad otázkou: „Ako im to splníme, keď návštevy sú kvôli hygienickým opatreniam zakázané?"

Odpoveď na seba nenechala dlho čakať a ozval sa nám náš dobrovoľník Vladko z firmy RAMIL, s.r.o., ktorý prišiel s ponukou, že nám daruje mobilné telefóny a pripraví ich na uskutočňovanie **videohovorov** - vytvoril v nich dva profily (na Facebooku a Skype), cez ktoré sa mohla a môže rodina chorého spojiť so svojím drahým, našimi pacientami.

V lete 2020 sme vďaka podpore Nadácie Henkel kúpili tablet, na jeseň bol realizovaný nákup ďalších 2 tabletov s finančnou podporou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, ktoré majú väčší displej a je ich možno tiež použiť na tento účel.

Tieto nezištné skutky umožňujú **plniť prania pacientom**, ktorí môžu aj prostredníctvom videohovoru vidieť svoju RODINU – môžeme tak vnášať VIAC ŽIVOTA do ich posledných DNI.

Veľmi nás potešilo, že ste mu prečítali mail od nás a umožnili mu telefonovať...

Dcéra našej pacientky, Eva H. nám napísala:

Dobrý deň,

chcela by som Vám touto cestou poďakovať

za obetavosť, pochopenie a pokoru s ktorou sa staráte o môjho otca.

Veľmi nás potešilo, že ste mu prečítali mail od nás a ešte viac, že ste mu umožnili telefonovať!

Veľmi celú rodinu upokojilo a potešilo, že sa má dobre a je veľmi spokojný so starostlivosťou, ktorú

mu poskytujete. Keďže sme sa o neho starali doma, vieme, že to s ním nie je ľahké; poskytovanie starostlivosti bolo nad naše sily. V telefóne bolo počuť, že je v rámci možnosti šťastný a zmierený so situáciou aj s Bohom.

Chýbame si navzájom ale so situáciou, ktorá teraz je nič nenarobíme.

Ďakujeme, že ste nám dali možnosť umiestniť otca do dôstojného prostredia, kde dbáte aby sa mal dobre aj po psychickej aj spirituálnej stránke, bez zbytočného utrpenia a za zachovania si dôstojnosti. Vaše srdcia sú veľké a plné nezištnej lásky a pomoci blížnemu.

Tak ako sú naši drahí drahí nám, tak sú rovnako aj Vám. U Vás nájdeme lásku a starostlivosť rovnako ako doma.

Ako Vám písala jedna pani, o ktorého syna ste sa jej starali, aj my máme pocit, že ste našou rodinou. Všetci, sestry, lekári... nestretla som sa ani s jedným neústretným človekom, všetkých nás upokojuje vedomie do akých dobrých rúk sa otec dostal. To sa dá iba vtedy keď ľudia ktorí robia svoju prácu tu prácu naozaj milujú.

Budem rada ak otcovi opäť vyriadite pozdravy od celej rodiny a prečítate mu vo vhodnej chvíli, ak sa bude dať, týchto pár riadkov (....)

Ďakujem za všetko. Eva H., dcéra

Nazrieť cez video do atmosféry lôžkového hospicu

V decembri 2018 hospic aktualizoval v časti o ekonomike **video „Aj vďaka vám môžeme pomáhať“**, ktoré vytvorila

kameramanka s. Iva Kušíková SSpS. Vo videu hospic **pútavým vizuálnym spôsobom pootvára dvere do lôžkového hospicu** aj pre tých, ktorí majú strach reálne tam vstúpiť.

Cez video sa hospic pokúša dať verejnosti informáciu o tom, komu slúži a čo je cieľom hospicovej starostlivosti, pokúša sa odbúrať strach rodín, ktoré by radi pacienta umiestnili v hospici, ale majú obavu a strach. Video má taktiež za cieľ prelomiť obavy potenciálnych

členov hospicového tímu zo služby v hospici a v neposlednom rade chce video odpovedať na otázky verejnosti v súvislosti s hospodárením – „Koľko to stojí?“ a „Z čoho to platia?“.

Okrem tohto videa bolo v roku 2018 zverejnené aj video: **Canisterapia v liečbe bolesti pacientov hospicu** a tiež video: **Interdisciplinárny hospicový tím – pracovné stretnutie**.

Videá možno nájsť tu: www.hospictn.sk/video

Canisterapia – uvoľnenie kŕčov, nahromadených emócií i pomoc v liečbe bolesti

Hospic v liečbe bolesti pacientov aplikuje taktiež canisterapiu, keďže sa tento nadštandardný typ služby darí finančne vykryť z projektov. Žiaľ, v roku 2020 sme canisterapiu kvôli pandémie nerealizovali.

Canisterapia je podporný terapeutický prístup, ktorý využíva pozitívny vplyv psa a kontakt s ním na zdravie človeka. Boli sme neraz svedkami, ako prítomnosť psa zlepší náladu našich pacientov. Rozžiari iskričky v očiach a poskytne priestor na spomienky. Počas maznania a škrabkania psa vníma pacient sám seba ako starostlivého opatrovateľa a nie ako prijímateľa starostlivosti.

Tento prístup je unikátny svojou jednoduchosťou a efektivitou. **Kontakt človeka a psa** je sprevádzaný vyplavovaním hormónov (beta-endorfíny, prolaktín, dopamín, oxytocín, beta-fenyletylamín – hormón zamilovanosti), ktoré navodzujú **zážitok psychickej pohody**. Rovnako znižuje hladiny stresového hormónu kortizolu, čím pomáha pri zvládaní stresujúcich a ohrozujúcich situácií.

Vplyv canisterapie na vnímanie bolesti bol dokázaný aj výskumne. Skupina pacientov, ktorá mala v liečbe zahrnutú aj canisterapiu, mala o 50 % nižšiu spotrebu liekov proti bolesti.

Puto človeka a psa je veľmi staré, no stále veľmi prínosné. Viac o canisterapii v hospici, vrátane videa z jej aplikácie v praxi, možno vidieť v novom videu: www.hospicn.sk/canisterapia.

Urnový hrob pre opustených zomrelých v hospici

V našom hospici **ZOMIERAJÚ** aj ľudia **OPUSTENÍ**, **takí, ktorých nemá kto pochovať**. V druhej polovici roku 2017 sa hospicu podarilo vybudovať **na cintoríne v Kubrej pri Trenčíne urnový hrob**, do ktorého boli do konca roka 2020 s úctou vložené telesné pozostatky jedenástich **OPUSTENÝCH**, z toho piatich v roku 2020.

ĎAKUJEME pohrebnej službe **UNIVERSUS**, s. r. o., ktorá nám vybudovala a darovala pomník pre uloženie urien opustených pacientov nášho hospicu. Ďakujeme **UNIVERSU** za spoluprácu a obzvlášť to, že s úctou, aká človeku patrí, pristupujú ku každému telu zosnulého pacienta, ktorého z nášho hospicu preberajú.

“
Každý život má
rovnakú cenu...
nevyčísliteľnú.”

Referencie a príbehy z hospicu

Zomrela s úsmevom na tvári ♥

V júni 2020 sme prijali úprimné **pod'akovanie od 19-ročnej vnučky** našej **prvej pacientky mobilného hospicu** - mladého dievčaťa, ktoré spolu so starým otcom sprevádzali svoju babičku v domácom prostredí až do konca.

Formou tohoto listu by som sa chcela poďakovať sestričkám mobilného hospicu Milačke, Maruške a soviackej pracovníčke Fideke, čo sa poslanek o moju starú babičku. Nemala to ľahké a vy ste jej pomohli od toho utrpenia. Ste štedrý, milé, ochotné, dobrostolné a klienti v hospici sú za Vás veľmi veľmi vdaní. ĎAKUJEM, že mi tu boli pri nej v posledných dňoch jej života. Keď miláka vám nemala takú silnú bolesť, ktorú je tak ťažké. Dokonca aj keď umierala, zomrela s úsmevom na tvári. Želám Vám veľa úspechov v práci aj v súkromnom živote. Budem sa za Vás modliť a prout' na Vás u Pána Boha. Verím, že aj babička na Vás bude dohliadať z neba.

BOH VÁM ŽEHNAJ!

LEBO TAK BOH MILUVAL SVET,
ŽE SVOJHO JEDNORODENÉHO SYNA DAL,
ABY NEZAHYNUL, ALE VEČNÝ ŽIVOT MAL KAŽDÝ, KTO VERÍ V NEHO.
(JÁN 3,16)

Po 2 mesiacoch odlúčenia nám bolo umožnené stráviť spolu čas na slniečku

Pani Štefánia bola jednou z tých, ktorí veľmi oceňovali to, že **aj v časoch, keď boli v nemocniciach a sociálnych zariadeniach boli návštevy zakázané, u nás v hospici sa mohli so svojimi drahými zomierajúcimi stretávať.**

Napísala nám, že 2 mesiace ich odlúčenia kvôli „ťažkej Koronakaranténe“ v sociálnom zariadení zanechali na psychike oboch týchto sestier stopy. O to viac ocenili, že sme im umožnili stráviť čas na slniečku spolu s jej krstnými deťmi v našej útulnej záhrade. Je vďačná i za návštevu kňaza v období pandémie, ktorý jej cez sviatosti priniesol pokoj pre jej dušu.

*Milý kolektív ošetrojúceho personálu
v Hospici Milosrdných sestier v Trenčíne*

TN 25.07.2020

*Práve dnes uplynuli 2 mesiace od odchodu
mojej sestry **Boženky M.** ■ ■ ■ na cestu k Pánovi....
Pod opaterou Vašich láskavých rúk strávila síce
len krátku dobu od 13. mája, ale pre mňa to bol vstup do obdobia,
kedy som ju mohla znova vídať - hoci len nakrátko.
(2 mesiace ťažkej Koronakarantény v ZOS TN zanechali stopy
na psychike nás oboch.)
Dokonca nám bolo umožnené stráviť čas na slniečku spolu s jej krstnými deťmi
vo Vašej útulnej záhrade.
Ďakujem Vám za návštevu kňaza, ktorý cez Sviatosť zmierenia
priniesol pokoj pre jej dušu.
Ďakujem za láskavú opateru a sprevádzajúce modlitby všetkých Vás.
Ďakujem sestre Fidés za trpezlivosť v kontakte so mnou.*

Nech dobrotivý Pán odplatí Vaše skutky milosrdenstva.

Vďačná sestra Štefania Sk.

42 r.

84 r.

V náručí Božej kto by sa bál

V roku 2018 **zomrela u nás 33 ročná žena Estera**, ktorá **krásne spievala**. Jej známa, ktorá spievala od detstva spolu s ňou, nám na 2. výročie jej úmrtia poslala milé poďakovanie s darčekom Farebné noty.

Pani Paulína píše:

*Chcem sa Vám poďakovať za starostlivosť, ktorú ste
jej a jej blízkym preukázali. Všetky slová sú „slabé“
v porovnaní s tým, čo vykonávate. Želám Vám zo*

*srdca veľa energie, lásky a Božieho požehnania na
každý deň aj v osobnom živote. Dovolím si pripojiť*

ešte jednu báseň, ktorá ma veľmi očarila – P. O.
Hviezdoslav - V náruči Božej:

V náruči Božej, odkiaľ sme vyšli,
večer sa všetci zídeme zas.
Kto by sa desil, kto by sa bál?

Z otcovských rúk, z Otcovho domu
boli sme na chvíľu poslaní na svet.
Kto by sa obával vrátiť sa späť?
Kto by sa obával vrátiť sa späť?

Po ťažkej púti navždy zas domov,
nikdy už, nikdy v tú chladnú diaľ.
V náruči Božej kto by sa bál, kto by sa bál?

*Nevieme, ako by sme to bez Vás a bez
možnosti mobilného hospicu zvládli.*

Rodina jednej z pacientiek
mobilného hospicu,
o ktorú sa tím nášho

*Drahý tím mobilného hospicu
Milosrdných sestier v Trenčíne,
najmä pani primárka Buncáková
a sestrička Gabika Liptáková.*

*Z celého srdca by sme sa Vám
touto cestou chceli poďakovať za
Vašu neoceniteľnú pomoc v
posledných hodinách života našej
milovanej mamy a manželky,
Júlie L. ■ ■ ■*

*Slovami sa ani nedá opísať
naša vďaka.*

*Váš prístup k našej mame, ale
aj k nám, bol plný úcty, rešpektu
a súcitu, a všetkým nám
pomohol prekonať tie neuvěřiteľne
ťažké chvíle, ktoré sme prežívali.*

*Videli ste, že mama sa trápila a
zmenili ste svoje plány len aby
ste jej mohli pomôcť. Veľmi si to*

mobilného hospicu pomáhal postarať sa

v domácom prostredí, nám napísala: „...**Váš prístup
k našej mame, ale aj k nám, bol plný úcty, rešpektu
a súcitu, a všetkým nám pomohol prekonať tie
neuvěřiteľne ťažké chvíle, ktoré sme prežívali.**

*Videli ste, že mama sa trápila a zmenili ste svoje
plány len, aby ste jej mohli pomôcť. Veľmi si to
ceníme a vážime. Nevieme, ako by sme to bez Vás,
a bez možnosti mobilného hospicu zvládli.“*

Jeho slová pred odchodom: Je tu fantasticky...

Pán Marián, 66 ročný muž
v konečnom štádiu
onkologického ochorenia
**v našom hospici prežil 38
dní.** Keď ho jeho drahí

navštívili naposledy, na otázku ako mu je a čo
prežíva, im odpovedal, že **je šťastný, spokojný
a že je v hospici fantasticky...**

*ceníme a vážime. Nevieme, ako
by sme to bez Vás, a bez
možnosti mobilného hospicu
zvládli.*

*Úprimne a z celého srdca Vám
ĎAKUJEME !*

Milí pracovníci hospicu!

Dovoľte mi, aby som sa Vám v mojom
mene a v mene celej našej rodiny úprimne
poďakovala za Vašu starostlivosť a za Váš
profesionálny prístup k môjmu partnerovi
Mariánovi M ■ ■ ■, ktorý nedávno ukončil
svoju životnú púť.

Tesne pred jeho odchodom sme ho
navštívili a keď sme sa ho pýtali, ako mu je, čo
prežíva, tak nám odpovedal, že je šťastný,
spokojný a vyrovnaný zo všetkým a že je tam
„fantasicky“. To nám len potvrdilo, že
starostlivosť a prístup k nemu bol ako „doma“, a
že aj napriek chorobe, ktorá ho postupne ovládla
prežíval posledné dni obklopený láskou,
pochopením a prijatím.

Preto prijmite prosím odo mňa ešte raz veľké a
vrúčne poďakovanie a aj naďalej prosím o
modlitbu za nášho zosnulého Mariána M ■ ■ ■,
ale aj za nás.

S láskou *Greta M. ■ ■ ■*

Robme malé veci s velkou láskou ♥

V službě zomierajúcich spolupracujeme aj so sestrami Matky Terezy - s Misionárkami Lásky a so sestrami Panny Márie útechy zo Žiliny. Sestry k nám do hospicu priviezli nového pacienta z ich zariadenia a pri tej príležitosti sme sa potešili zo vzájomnej prítomnosti ♥

Matka Tereza hovorievala: „Nehľadájte veľké veci, jednoducho robte malé veci s veľkou láskou. (...) Čím menšia vec, tým väčšia musí byť naša láska.“

"Vždy, keď sa na niekoho usmievaš, je to skutok lásky. Je obdarovaním niekoho iného nádhernou vecou."

(Matka Tereza)

Vďaka za všetky kvetinové a sladké dary

Recenzie na Facebooku

Fanúšikovia stránky hospicu na Facebooku vyjadrili svoje hodnotenia a recenzie – skúsenosti s hospicom aj v roku

2020: www.facebook.com/pg/hospic/reviews

Iné zaujímavosti roku 2020

Úsmev je pohladenie ♥

Z príležitosti 28. svetového dňa **chorých navštívil nitriansky otec biskup Viliam Judák** v nedeľu 9. 2. 2020 Hospic Milosrdných sestier.

Bola to pre nás všetkých – i pre chorých a ich blízkych, i pre členov hospicového tímu – veľmi vzácna návšteva, cítili sme sa poctení. Otec biskup navštívil každého jedného chorého v hospici a prihovoral sa im príjemným ľudským, otcovským slovom. Jeho chápace a usmievavé srdce mali možnosť zakúsiť i členovia hospicového tímu, ktorí boli v ten deň v službe.

Cez otcovský úsmev otca biskupa Viliama Judáka sa k nám všetkým dostalo ľudským spôsobom vianočné priane pápeža Františka: **"Nech chorí pocítia pohladenie vášho úsmevu. Úsmev je pohladenie. Usmievať sa znamená hladiť, pohladit' srdcom, pohladit' dušou."**

Ďakujeme otcovi biskupovi Viliamovi Judákovi za čas, ktorý nám venoval, za jeho milé povzbudenia, otcovskú starosť o nás a pamätáme naňho v modlitbách.

Navštívil nás svätý Mikuláš

Dňa **4. decembra 2020** sa oddelením hospicu niesla **krásna radosť z návštevy svätého Mikuláša s anjelom**, ktorý každého pacienta navštívil, nežne pohladil a obdaroval. V ten deň bolo v priestoroch hospicu ešte viac cítiť to, čo robí

DOMOV DOMOVOM. Bolo tam cítiť **LÁSKU, RADOŠŤ, BLÍZKOSŤ, OBDAROVANIE...**

Vzácná návšteva ponavštevovala a odovzdala pohladenia z neba všetkým našim pacientom, nachádzajúcim sa už takmer v bránach neba, a nezabudla ani pozdraviť a odmeniť tých, ktorí sa o

našich pacientov starajú, tých, ktorí sa deň čo deň – i ten každý jeden na prvý pohľad obyčajný deň – usilujú prinášať cez svoju službu pacientom Božiu dobrotu, lásku a nehu.

Napriek tomu je pre nich najdôležitejšia láska k človeku.

V polovici júna 2020 nás navštívil v sprievode Martina Ližičiara, dobrovoľníka nášho hospicu, Mgr. Marek Šefčík, poslanec NR SR. Ceníme si túto návštevu i snahu porozumieť tomu, s čím sa ako hospic potýkame.

Napísal pri príležitosti návštevy hospicu list, z ktorého s časťou sa s Vami podelíme:

V hospici, ktorý som navštívil, som stretol zamestnancov-laikov, ktorým nechýbal úsmev na tvári. Viac času sme však strávili v rozhovore s vedením tohto zariadenia. S rehol'nými sestrami, ktoré sa o pacientov starajú, ponúkajú skutočne srdce na dlani. Napriek tomu, že sa tam denno-denne stretávajú so smrťou, jasne im čítať z tvári – ich zápal pre veci, ich nasadenie, láskavosť a hlboký zmysel toho, čo robia.

Trápia sa s mnohými problémami, cítia, že potrebujú pomoc od štátu (a s nimi aj všetky podobné zariadenia).

Napriek tomu je pre nich najdôležitejšia láska k človeku.

*K tomu **človeku**, ktorého **držia za ruku**, keď sa blíži jeho koniec.*

*K **človeku**, ktorému priznávajú **plnohodnotnú ľudskú dôstojnosť** aj keď už len leží a musia ho prebaľovať a umývať a kŕmiť na posteli.*

*Tomu **človeku**, ktorému sa snažia svojou láskou a rozhovormi **uľaviť na duši** alebo psychike.*

*A tomu **človeku**, ktorému dávajú **teplo domova** a sprevádzajú ho, **nech je akýkoľvek** – veriaci, neveriaci, mrzutý, či pokojný, vďačný, alebo nevďačný.*

Pre zamestnancov tohto hospicu je to v prvom rade človek.

4.2 Starostlivosť o PRÍBUZNÝCH (pozostalých)

Hospicový tím sa usiluje byť počas starostlivosti o pacienta v kontakte s príbuznými. Spolu s nimi sa usiluje zabezpečovať pre pacienta čo najvyššiu kvalitu života posledných dní, vnášať do posledných DNÍ pacienta VIAC ŽIVOTA. Zároveň povzbudzuje členov rodiny, aby v tomto ťažkom období nezabúdali ani na seba; jednoducho povedané, aby boli aj sami na seba dobrí.

Hospic prostredníctvom psychológa a sociálneho poradcu zostáva v kontakte s rodinou, ktorá

v hospici stratila príbuzného a má **problém vysporiadať sa so stratou** a začleniť sa do spoločenského a pracovného života.

Mesiac po úmrtí pacienta lôžkového hospicu, hospic posielala príbuzným pacientov písomnú **spomienku**, na ktorú mnohí z príbuzných odpíšu a zdieľajú svoje prežívanie v procese smútenia.

Je neuveriteľné, že ešte aj po mesiaci na mamu a nás myslíte...

Pani Soňa V., dcéra pacientky zomrelej v lôžkovom hospici nám po obdržaní spomienky napísala: „Dobrý deň. V mene celej rodiny Vám chcem poďakovať za pozdrav, ktorý som dostala. **Je neuveriteľné, že ešte aj po mesiaci na mamu a nás myslíte. Vidno, že to čo robíte, robíte s láskou** ❤️ Ste úžasní a nesmierne si vážim všetko to, čo ste pre moju maminku robili, za to, že sa u vás cítila ako doma, za to že ste boli pri nej do poslednej chvíle ... Toľko toho by sa dalo písať, čo mám na srdci... skrátka: ste ANJELI ❤️! Nikdy nezapudnem na to, čo ste pre nás urobili. Nech Vám Boh žehná ❤️. Mama sa cítila s vami úžasne. Ešte raz veľké Ďakujem celému personálu. ❤️ ❤️ ❤️ ❤️”

Milé slová zohriali pri srdci dodali silu ísť ďalej...

Od dcéry Martiny S. našej pacientky sme prijali list s týmto textom:

Dobrý deň,

i keď s odstupom času,

keďže skôr mi bolo ťažko písať tieto riadky, som Vám chcela veľmi pekne poďakovať za spomienkovú kartu, ktorú som dostala mesiac po smrti mojej mamičky Moniky L., ktorá zomrela 7. 2. 2020 vo Vašom Hospici.

Milé slová zohriali pri srdci a dodali silu ísť ďalej.

Úprimne ma potešilo, že som dostala zopár milých slov od ľudí, s ktorými trávila posledné chvíle svojho života moja maminka.

Píšem Vám aj preto, aby som sa touto cestou mohla ešte raz poďakovať za všetku Vašu starostlivosť, láskavosť, povzbudzujúce slová a modlitby, ktoré ste venovali mojej maminke. Ďakujem celému personálu za všetko, ani opísať sa to nedá.

Som šťastná, že posledné chvíle svojho života strávila maminka práve vo Vašom Hospici obklopená ľuďmi s obrovským srdcom. Viem, že u Vás bola spokojná s opaterou a so všetkým, čo ste jej dávali.

Nikdy na Vás nezabudnem.

Ďakujem.

Pozostalých príbuzných pacientov mobilného hospicu navštevuje po mesiaci od úmrtia pacienta tím mobilného hospicu doma – s ružičkou, ktorá je symbolickou spomienkou na drahého zomrelého, na jeho život a prítomnosť v rodine pozostalých.

Zápisy do KNIHY ŽIVÝCH

Ďalšou z foriem starostlivosti o pozostalých príbuzných našich pacientov sú vzájomné stretnutia „Zápis do knihy živých“, na ktoré prichádzajú príbuzní po uplynutí

najintenzívnejšieho času smútenia po úmrtí ich blízkeho človeka. Tu sa môžu znovu stretnúť s hospicovým tímom – zamestnancami i dobrovoľníkmi, ktorí sprevádzali ich príbuzných, a pospomínať na svojich blízkych.

V roku 2020 takýchto stretnutí kvôli zlej pandemickej situácii bolo menej – len tri v týchto termínoch: 22. februára, 18. júla a 15. septembra.

Každý deň si v hospici pripomínáme pacientov, ktorí majú výročie úmrtia. Spomínáme na nich, a rovnako aj na ich príbuzných, a spoločne sa za nich modlíme.

Zoznam pacientov zapísaných v **Knihe živých**: www.kniha-zivych.hospicn.sk

Podporné skupinky pre smútiacich

Podporná skupinka pre smútiacich je tiež jednou z možností, ktorú môžu pozostalí po úmrtí pacientov v hospici využiť (od roku 2015). Je to príležitosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorí prežili podobnú stratu ako oni, zveriť sa so svojím smútkom niekomu, kto prežíva podobné pocity.

Spravidla prebiehajú v najťažšom období smútenia – od „dušičiek“ po Vianoce.

V roku 2020 sa kvôli zlej pandemickej situácii podporné skupinky pre smútiacich nemohli, žiaľ, uskutočniť. Naposledy, v roku 2019 podpornú skupinu pre smútiacich viedla Mgr. Monika Lobotková, sociálny pracovník, a Mgr. Diana Horniaková, psychológ v čase od 14. 11. 2019 do 12. 12. 2019. Aj napriek tomu, že každý z účastníkov zažil inú, jedinečnú formu straty, spoločne ich spájala rovnaký žiaľ zo straty svojho milovaného.

Po poslednom stretnutí, vo štvrtok 12. decembra 2019 večer, keď boli dojmy najsilnejšie, si spolu zhodnotili postrehy a myšlienky, ktoré vyplynuli z posledných piatich týždňov:

- Ľudia, ktorí utrpeli stratu svojho milovaného, chcú byť hrdinami a oporou pre všetkých ostatných a svoje pocity a prežívanie si nechávajú pre seba a snažia sa tu byť pre druhých, pričom zabúdajú na svoj vlastný žiaľ a bývajú ním pohltení.
- Pociťujú nepochopenie zo strany blízkych, priateľov a kolegov, pretože zatiaľ čo im sa zmenil celý svet, ten ich plynie v rovnakom tempe ďalej.
- Každý človek, ktorý prežíva žiaľ, ho prežíva individuálne. Zatiaľ čo niektorí potrebujú od svojich blízkych priestor na to, aby mohli o svojom milovanom rozprávať, spomínať na neho a rozprávať o svojich pocitoch, iní zase chcú ísť so svojimi priateľmi na kávu a rozprávať sa o bežných veciach, potrebujú mať pocit, že svet sa točí ďalej a oni sú jeho súčasťou.
- Ako dlho trvá smútenie? Týždeň, mesiac, polroka, rok, dva roky? Pozná niekto odpoveď? Účastníci skupinky sa nám zverili so svojím pocitom, že niekedy im okolie dáva najavo, že ak smútenie trvá viac ako rok, je to už „príliš dlho“.

Sme nesmierne radi, že účastníci vnímali podpornú skupinu ako prínosnú, o čom svedčí aj ich spätná väzba. Na otázku „Čo vás najviac povzbudilo počas stretnutí?“ odpovedali, že najviac povzbudzujúca bolo pre nich pochopenie, súdržnosť, možnosť zdieľania rovnakého príbehu. *„Najviac ma povzbudilo spoločné zdieľanie príbehov a ubezpečenie, že žiaľ prežívame všetci odlišne, že je to v poriadku, nech to cítime akokoľvek. Často som si vyčítala, že už po tých troch rokoch to nie je ani tak o smútku, ako o hneve, že som zabudla, že málo spomínam. Ale vďaka skupinke som pochopila, že je to proste proces, ktorý sa mení, a nie je to o zabudnutí, ale o prijatí celej situácie... Že je to proste život... Stretneme sa v nebi...“*

4.3 Interdisciplinárny hospicový TÍM

„Bez ľudí sa hospic robiť nedá. A nie bez akýchkoľvek ľudí. Tí ľudia naozaj musia mať srdce,“ hovorí MUDr. Marie Svatošová.

Napĺňanie poslania hospicu zabezpečuje interdisciplinárny hospicový tím (ďalej len „hospicový tím“, príp. „tím“) tvorený v prvom rade zo **zamestnancov a dobrovoľníkov hospicu.**

Hospicový tím **je tvorený z viacerých profesií**, ktoré svojím spolupôsobením dokážu komplexne posúdiť a efektívne intervenovať v prospech pacienta i jeho blízkych. V roku 2020 bol tím tvorený **sčasti z civilných pracovníkov a sčasti z rehoľných sestier** z dvoch rehoľí – z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok (sedem sestier) a z rehole Sestier služobníc Nepoškvrnenej Panny Márie (jedna sestra).

Členmi tímu sú: lekári, zdravotné sestry, ošetrovatelia, klinický psychológ, psychológ, špecializovaný sociálny poradca, duchovný, riaditeľka a zástupca riaditeľky, manažér kvality, ekonomický pracovník a správca budovy, koordinátor fundraisingu a fundraiseri, upratovačky, informátorky,

koordinátorka dobrovoľníkov,
dobrovoľníci a v určitom slova zmysle aj
rodina a sám pacient.

Špeciálnym členom tímu sú aj darcovia, sponzori – bez ich finančnej a materiálnej pomoci by hospic nebol schopný naplňať plniť svoje vznešené poslanie.

Hrdinovia

Rok 2020 – **rok pandémie Covid-19** bol pre každého člena hospicového tímu **časom skúšky**. Každého z členov hospicového tímu slúžiaceho v čase, keď v hospici bolo prítomné aj ochorenie Covid-19 si riaditeľka hospicu váži ako **hrdinu**.

Vďaka všetkým, ktorí vytrvali a zostali do dnes vnášať VIAC ŽIVOTA do posledných dní nevyliciteľne chorých.

Zamestnanci

Hospic starostlivo vyberá zamestnancov. Aj tí, ktorí boli prijímaní v roku 2020, pred nástupom absolvovali povinnú týždennú stáž pri lôžku pacienta, na základe ktorej sa rozhodlo o prijatí či neprijatí do zamestnania. Po prijatí (sestry, ošetrovatelia) pracovali celý mesiac v sprievode zamestnanca, ktorý nového člena tímu zaúčal do postupov, ktoré hospic pri starostlivosti o pacientov dodržiava.

Záleží nám na tom, aby starostlivosť pacientom poskytovali ľudia po odbornej i ľudskej stránke na vysokej úrovni.

K 31. 12. 2020 tvorilo tím **65 zamestnancov** na plný i čiastočný pracovný pomer, dohodu o pracovnej činnosti a živnosť, čo predstavuje **46,25 úväzkov**.

Stretnutia tímu

Každý utorok ráno o 8.00 hod. sa v hospici konajú **stretnutia celého interdisciplinárneho hospicového tímu**, ktorých sa zúčastňuje zástupca každej profesie, ktorá sa podieľa na poskytovaní hospicovej starostlivosti. Každá z profesií sa zameriava na zvládnutie spoločného cieľa so svojimi vlastnými špecifickými intervenciami. Dochádza tu k vzájomnému prelínaniu hraníc profesií.

Vyprevadili sme na materskú dovolenku...

S radosťou sme vyprevadili ďalšie 3 kolegynky na materskú dovolenku – Moniku, Katku a Zuzku. Šťastie v rodinách členov nášho tímu je našim spoločným šťastím.

Blahoželanía

Vážime si každého jedného člena tímu na akejkolvek pozícii. Všetci spolupôsobia a ani bez jedného by hospic nebol tým, čím dnes je. **Prejavom úcty** hospicu k jednotlivému členovi tímu ako k jedinečnej osobe sú i blahoželanía. Tím sa stretá a praje blaho, Božie požehnanie každému členovi tímu **v deň jeho menín i narodenín**. Možno by sa zdalo, že to do práce nepatrí, že takéto momenty patria do kruhu rodiny, ale práve po tom túžime – aby sme v hospici budovali prostredie čo najväčšmi dýchajúce domovom.

Dobrovoľníci

Dobrovoľníci hospicu sú neodmysliteľnými členmi hospicového tímu. Aj vďaka ich obetavej práci je kvalita poskytovanej starostlivosti veľmi dobrá. K 31. 12. 2020 má hospic **52 dobrovoľníkov**. V priebehu roku bolo zaškolených 6 nových dobrovoľníkov a 12 dobrovoľníkov svoju službu ukončilo.

V roku 2020 dobrovoľníci **odslúžili spolu 10 774 dobrovoľníckych hodín** v týchto činnostiach:

- sprevádzanie a spoločnosť pacientom;

- pomoc pri lôžku – zdravotné sestry, ošetrovatelky;
- modlitba, rozhovor, sprievod na svätú omšu, holenie pacientov, fyzioterapia;
- nákupy pre pacientov, donáška minerálnej vody;
- duchovná služba;
- masáže;
- žehlenie a oprava bielizne;
- starostlivosť o kvety, záhradu, dvor;
- upratovanie priestorov;
- servis služobného auta;
- IT servis;
- riadiaca činnosť;
- právne poradenstvo;
- fundraisingové aktivity a propagácia;
- služby informátora hospicu;
- administratívne práce.

Činnosť dobrovoľníkov koordinuje sestra M. Fides – Mgr. Veronika Baranová v spolupráci s Bc. Monikou Robotovou, psychologičkou hospicu.

SRDCE na DLANI 2020 - ocenenie

Dobrovoľníci Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne prijali dňa 21. 12. 2020 **ocenenie SRDCE na DLANI 2020**.

Srdce na dlani je ocenenie výnimočných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, jednotlivcov aj kolektívov za ich dobrovoľné aktivity uskutočňované v prospech iných v rôznych oblastiach spoločenského života, rozvoja komunity, ochrany životného prostredia, zdravia, kultúry, umenia, výchovy, vzdelávania a i., vykonávané bez nároku na finančnú odmenu alebo akýkoľvek honorár.

Blahoželáme všetkým dobrovoľníkom Hospicu Milosrdných sestier a každému jednému osobitne za čas a schopnosti, ktorými vnášajú VIAC ŽIVOTA do posledných dní nevyliciteľne chorých pacientov hospicu.

Dobrovoľníci, vy ste
tvorivými umelcami
milosrdenstva:
svojimi rukami, svojimi
očami, svojím
načúvaním, svojou
blízkosťou a svojím
pohladením vyjadrujete
jednu z najkrajších
TÚŽOB SRDCA človeka;
túžbu dovoliť
trpiacemu,
aby sa CÍTIL MILOVANÝ.
V rôznych podmienkach
potrieb a núdze toľkých
ľudí
je vaša prítomnosť
NATIAHNUTOU RUKOU
KRISTA, ktorý sa dotýka
VŠETKÝCH.

pápež František, 3. septembra 2016

udeľujú

OCENENIE

SRDCE NA DLANI 2020

Dobrovoľníkom v Hospici Milosrdných sestier v Trenčíne

v kategórii:

Dobrovoľnícka skupina

Za prínos dobrovoľníckej činnosti a realizácii rôznych aktivít pre nevyliciteľne chorých pacientov v pokročilom štádiu onkologického ochorenia a zomierajúcich v Hospici Milosrdných sestier v Trenčíne

Ing. Dana GAVALIEROVÁ
Regionálna koordinátorka
IUVENTY – Slovenský inštitút mládeže

Mgr. Branislav GRÖHLING
Minister školstva, vedy, výskumu a
športu SR

Mgr. Zuzana ŠEVČÍKOVÁ
Predsedníčka Trenčianskeho
dobrovoľníckeho centra o.z.

Stážisti v hospici

Náš hospic je otevřený aj pre stážistov – ľudí, ktorí sa túžia z času na čas zapojiť do pomoci chorým. Stážisti vykonávajú svoju službu pod vedením odborného personálu hospicu.

Stáž študentky sociálnej práce:

Človek by neměl umírat sám ♥

'Když se narodí nový člověk, má plnou pozornost všech lidí, kteří se nachází okolo

něj. Všichni se z něho radují. Když však člověk umírá, často se od něj i jeho nejbližší distancují, protože mají strach.' Pozývame Vás začítať sa do svedectva Lucky, študentky z CARITAS - Vyšší odborná škola sociální z Olomouca (CZ), ktorá si vybrala náš hospic pre svoju 2-mesačnú stáž:

Už je to více než dva měsíce, co jsem seděla ve vlaku směr Trenčín. Tehdy jsem zrovna odjížděla na svoji dvouměsíční stáž do Hospice Milosrdných sester.

Byla jsem plná očekávání, ale také jsem měla obavy. Přece jen, ještě jsem nikdy tak dlouho v nějakém zařízení nebyla. Neměla jsem vůbec představu, co mě tam, jen kousek za hranicemi naší země, může čekat. Samozřejmě, že mě i provázely obavy. „Co když se mi tam nebude líbit?“, „Co když já samotná nezapůsobím na pracovníky hospice dobře?“, to byly otázky, které mě často vyvstávaly na mysl. Ale někde uvnitř mě, i přes všechny obavy a strach z neznáma mi něco říkalo: „**Neboj se, jedeš na to správné místo. Neměj sebemenší obavy.**“ Jela jsem tam s velkou touhou v srdci, strávit opět nějaký čas v hospicovém prostředí a s lidmi, kteří už se nacházejí na konci své pozemské cesty. Již nějakou chvíli před tím jsem znala toto své poslání a touhu, kterou mi Bůh na jedné z mých předchozích stáží vložil do mého srdce, a moc jsem si přála, aby mě nastávající stáž toto mé poslání ještě více potvrdila.

Jen pár hodin po tom jsem stála již před budovou hospice, nesměle jsem zazvonila na zvonek a poté

vstoupila dovnitř. „Vítejte“, to byla první slova, která jsem slyšela. Rozhlédla jsem se okolo sebe a všechen strach a obavy ze mě náraz opadly. „Cítte sa u nás jako doma“, byl nápis, který mě zaujal na stěně v prvním patře. A ano, to prostředí na mě skutečně působilo jako domov, opravdový domov. A také že se

jím pro mě brzy na dva měsíce mého života stal. Hospic Milosrdných sester pro mě byl mnohem více než místem, kde jsem měla vykonávat svou stáž. Byl pro mě prostředím, ve kterém jsem po celou dobu zažívala přijetí, lásku a Boží přítomnost. Byl pro mě místem, na kterém jsem se potkala se spoustou lidí, kteří mě inspirovali a změnili můj pohled na život. Místem, kde jsem se potkala s lidmi, které budu nosit ještě dlouho ve svém srdci.

Víte, já měla ze smrti velkou část mého života strach. Byla v naší rodině velké tabu, o kterém se mluvilo pouze velmi okrajově. Kdyby mi někdo před pár lety řekl, že své poslání objevím právě v práci s umírajícími, asi bych mu tehdy neuvěřila. Nemyslela jsem si, že bych to mohla zvládnout. Důvodem ale bylo to, že mé představy o smrti byly vždy hodně

zkreslené. Umírání jsem si představovala jako něco dramatického, děsivého, na co se nedá ani pohlížet. Zнала jsem ho jen z různých filmů, a tak jsem pochopitelně měla představy, které se moc neslučovaly s realitou.

Právě díky tomu, že se mohla seznámit s hospicovou péčí, a také hodně díky této stáži, jsem si nakonec uvědomila, že **na celém tom umírání je cosi krásného**, ať už to zní jakkoli bláznivě. **Když člověk působí nějakou dobu v hospici, mění to jeho samotného.** Vždyť je přeci tak vzácné setkávat se s lidmi, kteří už jsou skutečně na konci své pozemské poutě. Jejich život zde na zemi končí, ale jak věříme, pokračuje dál. A věřte mi, že není nic krásnějšího, než okamžik, kdy s Vámi některý z pacientů sdílí poslední minuty jeho života a dovolí Vám, abyste s ním zůstali

až do chvíle kdy naposledy vydechne. To jsou chvíle, které jsou pro mě něčím neskutečně silným a vzácným.

Díky všem těmto situacím a zkušenostem jsem si uvědomila jednu zásadní věc. Když se narodí nový člověk, má plnou pozornost všech lidí, kteří se nachází okolo něj. Všichni se z něho radují. **Když však člověk umírá, často se od něj i jeho nejbližší distancují, protože mají strach.** Mají strach svého milovaného vidět v jeho posledních chvílích. Proto mnohdy naši milovaní umírají za nemocniční plentou, osamoceni, s touhou v srdci, kterou neumí a již nemohou vyslovit: s touhou, aby tento poslední okamžik jejich života prožíval někdo s nimi. Člověk by neměl umírat sám, tedy pokud si to výslovně nepřeje.

Celý ten čas, který jsem strávila v Hospici Milosrdných sester, byl pro mě časem plným radosti. Díky tomu, jak skvělý tým lidí tu pracuje a díky jejich otevřenosti jsem tu zažila opravdové přijetí. Na dva měsíce mi bylo umožněno stát se skutečnou součástí týmu. A já jsem všem pracovníkům, které jsem zde potkala, velmi vděčná za jejich přijetí. Zažila jsem tu opravdu hodně silných momentů,

možná trochu smutných, ale zároveň neobyčejných a radostných. A jsem Bohu nesmírně vděčná, že mě poslal právě sem.

Stáž študentky: ...poskytla mi veľmi veľa do budúcej psychologickéj praxe

Študentka Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku po svojej stáži u nás v hospici nám napísala:

*Krásny deň prajem,
chcela by som sa Vám
touto cestou poďakovať za
možnosť absolvovania
psychologickej praxe práve*

vo Vašom hospici.

*Bolo úžasné vidieť, s akou veľkou láskou, ľudsky,
pozorne a obetavo pristupujete ku každému
pacientovi. Váš hospic dýcha dobrosrdečnosťou,
nádejou a prijatím. Spoločne skutočne vytvárate
domov, ako sa aj píše v citáte na stene.*

*Veľmi si vážim, že rovnako pristupoval personál aj ku
mne. Cítila som sa s vami po celý čas veľmi príjemne
a veľmi ste ma prekvapili a potešili, čo ste si pripravili
v môj narodeninový deň. Som rada, že som ho mohla*

*stráviť s vami a prácou, ktorá mi dáva zmysel.
Oceňujem, že dbáte nielen na profesionalitu tímu
hospicu, ale vysokú pozornosť kladiete aj na
medziľudské vzťahy.*

*Osobitne chcem poďakovať pani psychologičke,
mojej skvelej supervízorke, ktorá mi venovala svoj
drahocenný čas, veľmi odborne a priateľsky ma
viedla, ochotne mi všetko potrebné vysvetlila a
zodpovedne sa pripravila na moje vedenie
množstvom materiálov. Za krátku dobu, čo som bola
u Vás, mi poskytla veľmi veľa do budúcej
psychologickej praxe.*

*Prajem Vám aj všetkým, ktorí sú súčasťou
zariadenia hospicu, veľa síl, zdravia, úsmevu a
radosti v srdci. Ďakujem za všetko!*

S pozdravom

Andrea Miškovová

Stáž sestier novíciek Rút a Miriam

V druhom roku noviciátu chodievajú novicky Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok z Vrúcka na prax do jednotlivých diel rehole. Chodievajú do Základnej školy sv. Vincenta a Materskej školy sv. Lujzy v Ružomberku, ktorých zriaďovateľom je rehoľa. ... a v tomto

covidovom období prišli sestry novicky Rút a Miriam a prax – stáž do nášho hospicu. Ich prítomnosť a služba v hospici bola pre nás príjemná i obohacujúca.

Sestra Rút nám zanechala v Kronike hospicu tento krásne rýmujúci sa odkaz:

MILOVANÉ...

HOSPÍC TRENECH DÝCHA DOMOVOM
KAŽDÁ DUŠA JE JEHO LOMOM

PRÁKTICKÚ, ČINNÚ LÁSKU TU BADÁŤ
HOČI NIE VŽDY SA TO DÁ ĽUDSKY ZVLÁDAŤ

NO PÁN BOH JE NAD KAŽDOU ČINNOSTOU
SO SVOJOU LÁSKOU, MILOSTOU...

ĎAKUJEM VÁM ZA PRIJATIE, TRPELIVOSŤ
DOBRY PRÍKLAD

TAKÉTO DIELO SA VERU NEVÍDĽ LEN TAK

PÁN BOH NECH VÁS STÁLE POŽEŇNÁVA
V TOM VŠETKOM NECH JE MU VEČNÁ CHVÁLA

ZO
3. Rút

PRAX V NOVICIÁTE OKTÓBER-NOVEMBER 2020

Študenti v hospici

Hospic vníma potrebu kvalitnej praktickej prípravy budúcich pracovníkov v zdravotníctve. Aj preto uzatvoril na nový akademický (školský) rok 2020/2021 zmluvy o výkone odbornej praxe v hospici s dvoma školami:

- **Fakulta zdravotníctva Trenčianskej univerzity A. Dubčeka**
 - o akreditovaný študijný program: Ošetrovatel'stvo – študenti 2. a 3. ročníka denného štúdia;
- **Stredná zdravotnícka škola Celestíny Šimurkovej v Trenčíne**
 - o zdravotnícky asistent – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia;
 - o masér – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia.

Na základe týchto zmlúv do hospicu prichádzajú počas školského roka študenti, ktorí vykonávajú prax pod dozorom určených mentoriek. V roku 2020 boli kvôli pandémie niektoré hodiny praxe vypustené.

Raz v roku prichádza do hospicu na jednoduchú prax prof. PhDr. Patricia Dobríková, PhD. et. PhD., so svojimi študentmi z **Trnavskej univerzity**. Študenti tejto univerzity z **odboru psychológia** tento rok kvôli pandémie Covid-19 prísť nemohli.

**Aby dobré vzťahy zostali dobrými,
treba ich udržiavať, budovať;
inak upadnú.**

Horieť a nevyhorieť ...

Členovia hospicového tímu sú ľuďmi so zapáleným srdcom pre službu zomierajúcim. Hospic sa usiluje, aby roznechoval v ich srdciach plameň povolania, oduševnenia tak, aby horeli a nevyhoreli. V rámci prevencie vyhorenia hospic umožňuje členom tímu permanentné vzdelávanie, supervízie, načerpanie duchovnej sily počas duchovných obnov a adorácie, organizuje teambuildingové stretnutia, výlet a iné. Významnou prevenciou je práca na budovaní takého ovzdušia v hospici, v ktorom cítiť pokoj domova, v ktorom má miesto i radosť i žiaľ

a každý člen tímu tu môže zažiť, že je jeho dôležitou súčasťou.

Supervízie pre zamestnancov a dobrovoľníkov

Cieľom supervíznych stretnutí v hospici je poskytnutie podpory členom tímu, vypočutie a objasnenie situácií, ktoré zažili v uplynulom období vo vzťahoch k pacientom, ich rodinám, ostatným členom tímu, ich konzultácia, pomoc pri ich kvalifikovanom, ľudskom zvládaní.

Supervízie pre dobrovoľníkov, zvlášť tých, ktorí vykonávajú návštevnú službu pacientov, viedla v roku 2020 koordinátorka dobrovoľníkov sestra M. Fides – Mgr. Veronika Baranová v spolupráci s Bc. Monikou Robotovou, psychologičkou hospicu. Okrem supervízií organizovali pre dobrovoľníkov mesačné vzdelávacie stretnutia.

V priebehu roku 2020 prebiehali pravidelné **mesačné supervízne stretnutia aj pre zamestnancov** hospicu. Jedno pre všetkých členov tímu a druhé pre manažment hospicu. Supervízie pre zamestnancov vedie prof. PhDr.

Patricia Dobříková, PhD. et. PhD., klinická psychologička hospicu.

Supervízne stretnutia sú významným nástrojom prevencie vyhorenia členov tímu.

Permanentné vzdelávanie tímu

V priebehu roku 2020 hospic umožnil členom tímu pokračovať v permanentnom vzdelávaní.

Interné semináre

V hospici sa vo februári, júni a októbri 2020 konali aj tri miestne akreditované odborné semináre ako aktivity sústavného vzdelávania **pre sestry** hospicu.

Členovia tímu nemali možnosť v priebehu roku 2020 kvôli pandémie Covid-19 zúčastniť sa v rámci zvyšovania odbornosti aj **národných a medzinárodných konferencií** s témou paliatívnej a hospicovej starostlivosti.

Duchovné obnovy a adorácie

Práca tímu v hospici je náročná. K tomu, aby členovia tímu mali „z čoho dávať“, prispievajú aj **duchovné obnovy** v hospici. V prvej polovici roku 2020 sa v hospici konali tri jednodňové duchovné obnovy, ktoré viedli: vdp. Dávid Kravec, premonštrát – Bohuslav Šprlák a vdp. Juraj Augustín. V ostatné mesiace sa kvôli pandémie Covid-19 duchovné obnovy nekonali ale vynahradili sme si to pri tichej adorácii.

Každý člen tímu má príležitosť na prvú stredu v mesiaci polhodinu **adorovať** pred vyloženou Sviatosťou Oltárnou. Sú to vzácne chvíle, keď necháme na sebe ticho spočívať milujúci pohľad Boha; ved' len ak sa sami cítime milovaní, môžeme autenticky prinášať lásku tým, ku ktorým sme posielaní.

Veľkým darom, ktorý nám aj v roku 2020 bol darovaný, je prítomnosť duchovného otca ThDr. Stanislava Duláka, PhD., v hospici. Pre členov tímu slúžieval v hospici ráno **sväté omše** a v poobedňajších a večerných hodinách ochotne poskytuje duchovnú službu i pacientom hospicu.

Páter Bohuslav Šprlák odišiel k Pánovi

Dňa 3. septembra 2020 odovzdal nečakane vo veku 69 rokov svoju dušu Pánovi páter Bohuslav Šprlák, O. Praem, ktorý slúžil pacientom i personálu hospicu od roku 2008. Slúžil nám obetavo, ľudsky, s pochopením a úsmevom.

Odpochinutie večné daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti, nech odpočíva v pokoji. Amen.

Zahraničné stáže

V roku 2020 kvôli pandémie Covid-19 nemali členovia tímu hospicu možnosť absolvovať stáže v zahraničí tak ako po minulé roky.

Teambuildingové výlety

Vyžaduje si to dobré vzťahy medzi jednotlivými členmi hospicového tímu zloženého i zo zamestnancov, i z dobrovoľníkov, aby spolu dokázali vytvárať v hospici ovzdušie DOMOVA, v ktorom bude každý zomierajúci čo najmenej trpieť a zažije prijatie a láskavú starostlivosť. A aby dobré vzťahy dobrými zostali, treba ich udržiavať, budovať; inak upadnú.

V tomto duchu sa po minulé roky konali spoločné výlety zamestnancov i dobrovoľníkov. V roku 2020 sa výlet kvôli pandémie nekonal.

Deň v Kúpeľoch Nimnica

Kúpele Nimnica, a. s., aj v roku 2020 zamýšľali darovať zamestnancom hospicu slúžiacim pri lôžku chorých vynaliezavý benefit – **Deň v kúpeľoch**. Kvôli obmedzeniam prameniacim v pandémii Covid-19 sa to nedalo uskutočniť.

Pobyt v krásnom prostredí Kúpeľov Nimnica, absolvovanie procedúr i pozvanie na chutný obed po minulé roky priniesol jednotlivým členom tímu príjemné osvieženie nielen na tele, ale i na duchu. Bola radosť pozrieť sa do spokojnej a rozžiarenej tváre tých, ktorí sa z Dňa v kúpeľoch vrátili.

Tento benefit je dôkazom toho, že sa spokojní pozostalí príbuzní našich pacientov usilujú revanšovať podľa svojich možností.

Teambuildingové stretnutie: pri Rybníkoch ;)

So vzťahmi je to ako s OHNISKOM. Človek sa pri OHNÍKU cíti teplo, príjemne – pokiaľ naň prikladá polienka a UDRŽIAVA ho. Ak však polienka prestane prikladať, čo ako príjemný ohník by to bol, VYHASNE a zostane iba tma a chlad. A spomienky. Ak sa vzťahy nebudujú, smerujú k vyhasnutiu – tak ako ohník.

Každoročný teambuildingový večer – vždy je niečím výnimočný a vždy sme si po ňom bližší. Členovia interdisciplinárneho hospicového tímu sa tento jubilejný rok – 15. rok od vzniku hospicu – stretli aj s členmi Rady hospicu pri Rybníkoch v stredu **9. septembra 2020**. Bolo to veselé a srdečné stretnutie v osviežujúcej prírode. **Bolo to stretnutie - vraj - NAJ-lepšie :)**

Sestra Noemi, riaditeľka hospicu, vo svojom úvodnom príhovore všetkých privítala. Ďakovala a chválila Pána za to, že členovia tímu **odpovedali "áno" na to krásne povolanie do služby**

zomierajúcim - každý iným, jedinečným spôsobom; že povedali svoje "áno" tomu, že LÁSKU, ktorej dovoľujú vchádzať do svojho života, do svojho srdca, dávajú ďalej – aj v službe zomierajúcim – cez praktické prejavy ľudskej dobroty, nehy, lásky, milého slova a úsmevu, ktorý hladí.

"Vďaka Vám, cez Vás sa zomierajúci človek môže stretnúť s milujúcim Nebeským Otcom." ... sestra Noemi poďakovala každému jednému členovi tímu, na všetkých pozíciách ... **"Vďaka za to, že ste a že vnášate do služby zomierajúcim i pridanú hodnotu - tú vôňu neba."**

Majka nám porozprávala o tom - ako to ona myslela, že ona je upratovačka s pridanou hodnotou... bolo a je to povzbudivé a inšpirujúce.

Privítali sme medzi sebou aj našu kolegynku Alicku, ktorá už niekoľko mesiacov s Božou pomocou bojuje proti chorobe. Podelila sa s nami ako je jej náš tím v tomto období oporou...

Uznanie členom tímu vyjadril i predseda Rady hospicu - Ing. Vladimír Horváth.

Teambuilding pokračoval súťažami, výborným pstruhom a perfektnou zábavou až do noci :)

Vďaka Ti, Bože, za každého jedného
člena hospicového tímu, vďaka Ti
za každého v jeho jedinečnosti.

5. FINANČNÁ SPRÁVA

5. FINANČNÁ SPRÁVA

Ako je to s financovaním hospicu? Hospic kryje náklady spojené so starostlivosťou o pacienta z viacerých zdrojov:

- 1. Platby od zdravotných poisťovní** – zdravotné poisťovne na základe zmluvy uhrádzajú lôžkovému hospicu cenu za ošetrovací deň (ďalej len „OD“), t. j. počet dní hospitalizácie pacienta krát cena za 1 OD. **V roku 2020** zdravotné poisťovne uhradili hospicu takto **iba 48 %** z reálnych nákladov (pričom v mobilnom hospici to bolo menej ako 10 %).
- 2. Dary** – dobrovoľné nenárokovateľné príspevky:
 - a) od rodiny pacienta a jeho blízkych;**
 - b) od iných** – firiem, nadácií, miest a individuálnych darcov.

5.1 Prehľad o výnosoch a nákladoch v roku 2020

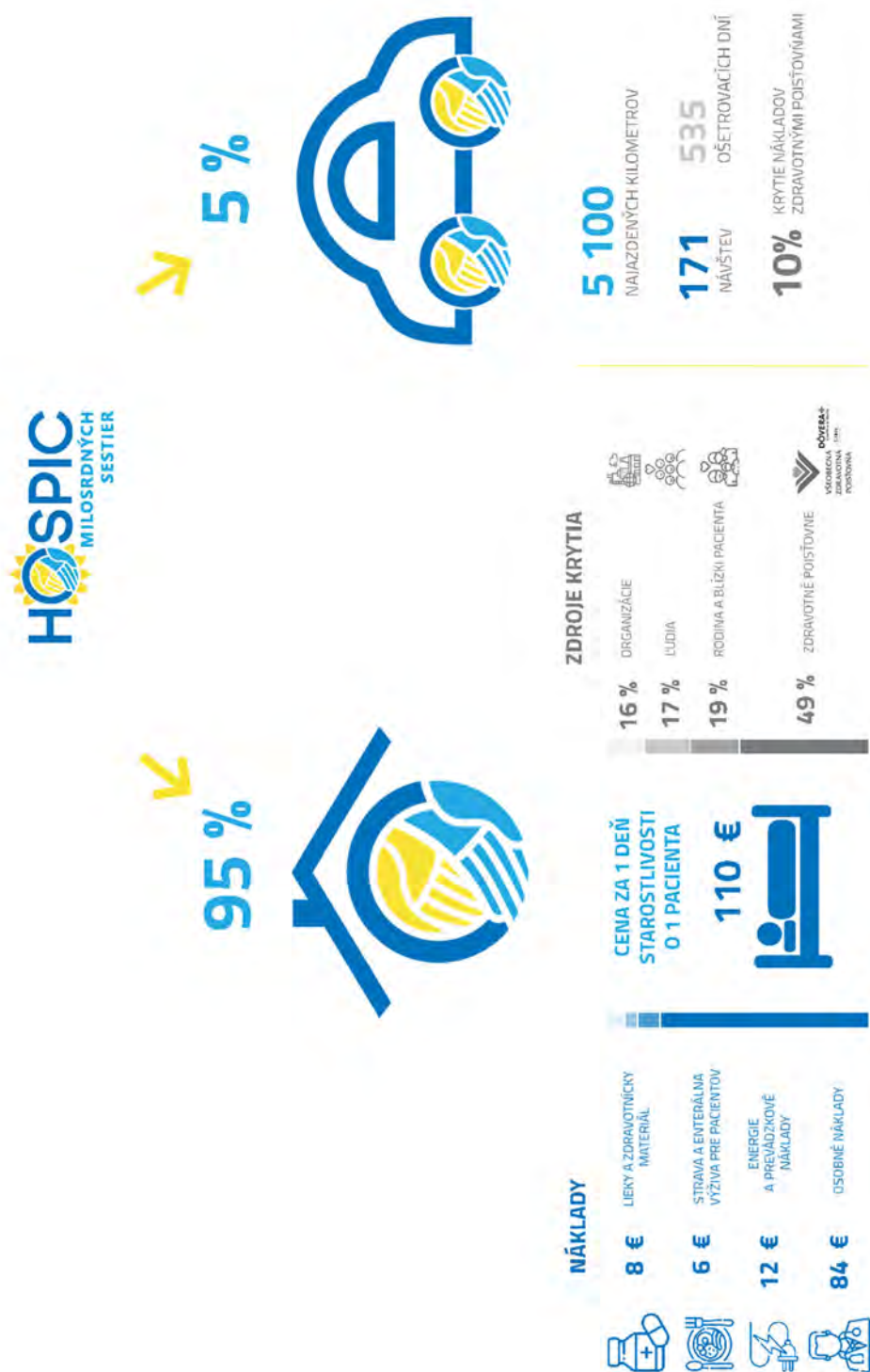
Hospic v roku 2020 **v priemere denne** poskytol hospicovú starostlivosť **21 pacientom** (21,09 – ďalej len „obložnosť“).

S uspokojovaním ich bio-psycho-socio-spirituálnych potrieb (ďalej len „**hospicová starostlivosť**“) mal hospic v roku 2020 spojené náklady vo výške **994 359,58 €**, ktoré hradil z tržieb od zdravotných poisťovní (47,5 %) a ostatných nenárokovateľných výnosov (ďalej len „**zdroje krytia**“).

Podrobnejšie **členenie nákladov hospicu v roku 2020 a zdrojov ich krytia:**

	Rok 2020		Rok 2019	
NÁKLADY	994 360 €	100%	885 518 €	100%
lieky a zdravotnícky materiál	60 611 €	6 %	60 377 €	7 %
strava a enterálna výživa pre pacientov	41 875 €	4 %	48 346 €	5 %
energie a prevádzkové náklady	111 763 €	11 %	98 202 €	11 %
mzdové a zákonné sociálne náklady	780 111 €	78 %	675 675 €	76 %
ZDROJE krytia	988 110 €		879 555 €	
tržby zo zdravotných poisťovní	469 067 €	48 %	432 991 €	49 %
ostatné zdroje	519 043 €	51 %	446 564 €	51 %
rodina a blízki pacienta	189 597 €	19 %	146 050 €	17 %
ľudia	171 180 €	17 %	157 321 €	18 %
2 % dane (použité v aktuálnom roku)	51 799 €		30 806 €	
L'udiaL'udom: darujme.hospicn.sk	22 485 €		21 714 €	
ostatné dary od ľudí	96 896 €		104 801 €	
organizácie	158 266 €	15 %	143 193 €	16 %
Mesto Trenčín	22 900 €		22 900 €	
TSK	32 108 €		24 994 €	
verejná správa – ostatné	52 871 €		13 930 €	
firmy a MVO (nadácie a mimovládky)	50 387 €		81 369 €	
Výsledok hospodárenia	-	6 250 € - 1 %	-	5 963 € -1 %

Priemerný denný náklad spojený so starostlivosťou o **1 pacienta hospicu** (v závislosti od obložnosti) dosiahol v roku 2020 výšku **110 €**. Tržby od zdravotných poisťovní pokryli iba necelú polovicu nákladov spojených s hospicovou starostlivosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že mobilný hospic funguje len od júna 2020 a jeho činnosť bola do významnej miery ovplyvnená pandémiou, až 95 % z celkových nákladov hospicu bolo vynaložených v lôžkovom hospici.

Vďaka štedrosti darcov – jednotlivcov, firiem i iných organizácií, v ktorých boli ľudia so srdcom na správnom mieste, sme dokázali hospic v uplynulom roku 2020 po finančnej stránke zabezpečiť.

Prognóza rastu nákladov v budúcom roku 2021

Zvýšenie minimálnej mzdy od 1. 1. 2021 (663/2007 Z. z.) o 7,4 % spolu s vyššou spotrebou a nárastom cien zdravotníckeho materiálu vplyvom vyššieho dopytu počas pandémie, spôsobí nárast nákladov spojených s poskytovaním hospicovej starostlivosti. Očakávame, že **v roku 2021 cena za 1 deň starostlivosti o 1 pacienta hospicu prekročí 120 €.**

Prečo zdravotné poisťovne nekryjú 100 % nákladov?

Hospic je zdravotnícke zariadenie, zaradené Ministerstvom zdravotníctva SR do siete zdravotníckych zariadení SR, zazmluvnené všetkými tromi zdravotnými poisťovňami. **Prečo teda zdravotné poisťovne nepokryjú náklady spojené s poskytovaním špecializovanej zdravotníckej starostlivosti na 100 %?** Takéto otázky často dostávame od príbuzných i od

sponzorov. Nevieme na to odpovedať a odpoveď sme nedostali ani zo strany zdravotných poisťovní. Isté je, že **súčasná nastavenie financovania hospicov zo strany zdravotných poisťovní je pre hospice likvidačné.** To, že náš hospic nepodľahol ekonomickému kolapsu, je vo veľkej miere zásluhou mnohých dobrovoľných podporovateľov.

Neprestávame viesť rokovania so zdravotnými poisťovňami na vyššej úrovni. Výsledky sú minimálne, ale vďaka i za to. Nevzdávame sa v boji o systémové riešenie financovania hospicov.

Prehľad o nákladoch a výdavkoch poskytovanej sociálnej služby – špecializované sociálne poradenstvo

Súčasťou hospicovej starostlivosti o pacienta a jeho blízkych je aj poskytovanie sociálneho poradenstva. Deficit finančných prostriedkov na jeho poskytovanie bol pokrytý z darov od ľudí.

	2020	EON	2019	EON
NÁKLADY	43 082 €	11,60 €	30 049 €	9,50 €
energie a prevádzkové náklady	5 977 €		5 301 €	
mzdové a zákonné sociálne náklady	37 106 €		24 748 €	
<i>mzdové náklady</i>	27 884 €		18 306 €	
<i>záonné soc. a zdrav. poistenie</i>	9 222 €		6 442 €	
ZDROJE krytia	32 108 €		19 494 €	
Dotácia z TSK	32 108 €		19 494 €	
Výsledok hospodárenia	- 10 975 €		- 10 555 €	

Hospic v roku 2020 poskytol spolu **3 714 hodín** špecializované sociálneho poradenstva (ďalej len „ŠSP“). Ekonomicky oprávnené náklady (ďalej len „EON“) **na 1 hodinu** poskytnutého ŠSP boli v roku 2020 **vo výške 11,60 €.**

Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj...

V roku 2020 hospic mohol vďaka grantovým zdrojom okrem výdavkov na bežnú prevádzku zabezpečiť:

- **Osobný automobil Kia CEED Auto pre mobilný hospic** – aj vďaka nemu sme mohli začať prinášať Božiu dobrotu, lásku a nehu i ľuďom, ktorí môžu a túžia zomierať v kruhu svojich najbližších. Spolu s uvoľnením pandemických opatrení sme

od júna začali s autom prichádzať do domáceho prostredia ľudí v konečnom štádiu zväčša onkologického ochorenia.

Celému tímu slúžiacemu tak v našom lôžkovom hospici, ako aj začínajúcemu tímu mobilného hospicu veľmi dobre padlo to, čo povedal náš milý Svätý Otec František:

„Existuje veľa ľudí, ktorí vás potrebujú a čakajú na vás. Ľudia, ktorí potrebujú váš priateľský úsmev, ktorý im znovu dáva nádej; vaše ruky, ktoré ich podporujú na ceste; vaše slovo, ktoré zasieva nádej do ich srdca; vašu lásku podľa spôsobu Ježiša (por. Jn 13, 1 – 15), ktorý lieči najhlbšie rany spôsobené osamelosťou, odmietnutím a vylúčením. Ďakujem vám za to, kto ste a za to, čo robíte...“

Donor: Nadácia Slovenskej sporiteľne

- **Germicídna lampa, tablet** – ako nevyhnutnú súčasť v našej snahe zvýšiť ochranu našich pacientov a tiež im umožniť kontakt s najbližšími prostredníctvom elektroniky.

Donor: Nadácia Henkel

- **Platforma na web hospicu** – mnoho tých, ktorí potrebujú starostlivosť hospicu, k nám nájdú cestu cez internet. Hospic sa vďaka darovanej platforme na nový web hospicn.sk mohol viac priblížiť tým, ktorí sa ocitnú v doma nevládnuteľnej situácii, a podať tak pomocnú ruku.

Viac tu: www.hospicn.sk/n/darovana-platforma-pre-web-hospicu-dakujeme

Donor: BiznisWeb.sk a RAMIL, s.r.o., Dulov

Dotácia z *Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR* nám pomohla zmierniť dopady krízy spôsobenej ochorením COVID-19 vo viacerých oblastiach:

- **vybudovaním novej siete LAN v hospici** kompletnou výmenou štruktúrovanej kabeľáže. To, čo sa možno niekomu môže zdať ako bežný štandard, bol pre nás vysneným nadštandardom – aby našim lekárom, sestram a všetkým, ktorí sú súčasťou tímu, ktorý sa stará o zomierajúcich, IT technológie svojím nastavením a fungovaním pomáhali a nie im ich už aj tak neľahkú prácu sťažovali.
- **Zabezpečením ďalšieho rozvoja a vzdelávania zamestnancov s cieľom predchádzať syndrómu vyhorenia a prevencie stresu v hospici** – pretože bez ľudí sa HOSPIC robiť nedá. A nie bez akýchkoľvek ľudí... tí ĽUDIA naozaj musia mať SRDCE – preto (a o to viac v tomto období poznačenom pandémie COVID-19) sú pre nás naši zamestnanci kľúčoví.
- **Kúpou kávovaru, rôznorodého nábytku potrebného na dovybavenie hospicu a 2 tabletov**, ktoré používame na

zabezpečenie videohovorov, vďaka ktorým môžu v pacienti vidieť svoju rodinu nielen

počas núdzového stavu, ale aj vtedy, ak sú ich najbližší na opačnej strane zemegule.

5.2 Stav a pohyb majetku a záväzkov

	k 31. 12. 2020	k 31. 12. 2019
AKTÍVA	150 225 €	130 875 €
dlhodobý hmotný majetok (netto)	20 846 €	9 808 €
krátkodobé pohľadávky	75 601 €	36 878 €
finančné účty	51 244 €	83 963 €
náklady budúcich období	2 533 €	226 €
PASÍVA	150 225 €	130 875 €
nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	6 514 €	12 765 €
krátkodobé záväzky	82 406 €	62 676 €
krátkodobé rezervy	20 470 €	18 775 €
dlhodobé záväzky	953 €	1 878 €
výnosy budúcich období	39 882 €	34 781 €
Výsledok hospodárenia	- 6 250 €	- 5 963 €

5.3 Fundraisingové aktivity

Prostredníctvom fundraisingových aktivít sa hospic usiluje získať finančné prostriedky potrebné na krytie nákladov spojených so starostlivosťou o pacientov hospicu. Rok 2020 bol vo významnej miere negatívne ovplyvnený pandémiou koronavírusu, ktorej všetky dôsledky sme si nevedeli ani predstaviť. Hospic aj v roku 2020 organizoval benefičné podujatie, zbierku 2 % daní a iné.

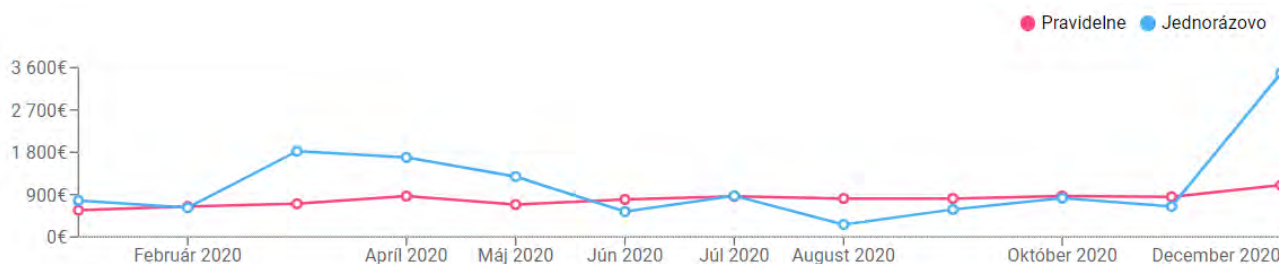
Vďaka fundraisingovým aktivitám dochádza i k zvyšovaniu informovanosti ľudí o hospicovej starostlivosti.

DARUJME.HospicTN.sk

Jednou z praktických foriem podpory hospicu je podpora cez internetový darcovský systém

DARUJME.sk, ktorý zabezpečuje transparentnosť, adresnosť a efektívnosť.

V roku 2020 hospic touto cestou prijal od darcov spolu finančné dary vo výške **22 484,84 €**, čo je oproti minulému roku nárast o 4 % . Spolu nás obdarilo 253 darcov, z toho 90 pravidelných a 173 jednorazových. Graf potvrdzuje slová Zuzany Behříkovej, manažérky projektu DARUJME.sk: „Od vypuknutia koronakrízy sledujeme obrovskú vlnu solidarity. Mnohí ľudia, aj keď nečakane zostali doma, chcú pomáhať a svojimi online darmi podporujú mimovládne organizácie. Najmä tie, ktoré napriek tomu, že im to nikto nenariadil, zostali v teréne a pomáhajú ľuďom bez domova, zraniteľným komunitám, seniorom či zdravotníkom.“

Vstup do darcovského systému: <http://www.darujme.hospicn.sk>

Ako nám pomáhajú dary?

Ak nám darca prispeje napríklad **20 €** – **čo to pre nás znamená?** Znamená to pre nás napríklad, že môžeme nakúpiť pre jedného pacienta lieky, hlavne lieky na tíšenie bolesti na takmer 7 dní, t. j. týždeň môže byť pacient dôstojne a bez neznesiteľnej bolesti, ktorou je sprevádzané posledné štádium ochorenia. Viac hovorí táto infografika:

2 % z dane

Mnohí platitelia dane z príjmu (ľudia i firmy) sa aj v roku 2020 rozhodli, že časť (1/2/3 % z dane) svojej zaplatenej dane pomôže nášmu hospicu pri zabezpečovaní starostlivosti. Touto cestou hospic prijal od štedrých daňovníkov (priamo alebo cez občianske združenie Refugium) dary v celkovej výške **37 643,84 €**, čo predstavuje medziročne 18% pokles. Pevne dúfame, že ten bol spôsobený najmä predĺžením termínov na podanie daňových priznaní z dôvodu pandémie a že časť venovaných podielových daní k nám oneskorene dorazí aj v priebehu roka 2021.

Hospic sa opäť zaregistroval na príjem 2 % dane, a tak **aj v roku 2021** bude možné hospic touto cestou obdarovať.

Údaje o prijímateľovi:

- Obchodné meno: Hospic Milosrdných sestier
- Sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739
- Právna forma: občianske združenie
- IČO: 50333356

Viac informácií, vrátane tlačív, zoznamov daňovníkov i použitia 2 % dane: www.2percenta.hospicn.sk

Benefičný ples

Dňa **15. februára 2020** sa v krásnom prostredí Hotela Veverica na Brezine konal **15. benefičný ples** nášho hospicu na podporu starostlivosti o chorých v konečnom štádiu zväčša onkologického ochorenia.

Bol to krásny čas utuženia vzájomných vzťahov, čas nadväzovania nových, čas zábavy, čas – to najvzácnejšie, čo máme – darovaný sebe navzájom. Bol to aj čas benefičný, ktorý priniesol pomoc i pre našich chorých v podobe **čistého výnosu vo výške 7 069 €, t. j. každý účastník plesu v priemere prispel sumou 48 €**. Hospic tento dar plesajúcich použil na zaplatenie liekov, vrátane liekov na tlámenie bolesti pre pacientov hospicu.

Spetrením večera bola benefičná aukcia na 2 VIP lístky na zápas Real Madrid, ktoré spolu s dresom Real Madrid s podpismi legiend darovali hospicu manželka Petra a Rudi Hoekx prostredníctvom Real Madrid Foundation.

V závere svojho príhovoru na plese sa riaditeľka hospicu poďakovala všetkým, ktorí viditeľným, menej viditeľným i neviditeľným spôsobom prispeli k dobru, ktoré tohtoročný benefičný ples priniesol:

*ĎAKUJEM vám, že nás **neopúšťate** ani v neľahkých časoch, keď sme doslova odkázaní na pomoc dobrodincov, na benefíciu.*

*ĎAKUJEM za vašu **štedrosť** a **prajnosť**!*

*ĎAKUJEM, že nám **pomáhate vnášať VIAC ŽIVOTA, VIAC LÁSKY** do DNÍ nevyliciteľne chorých ľudí, ktorí majú pred sebou už iba niekoľko týždňov či dní.*

*Hoci nie je v LUDSKÝCH silách vniesť do ich života VIAC DNÍ, sme pripravení vnášať do ich DNÍ VIAC ŽIVOTA cez službu kvitnúcu **láskou a nehou**.*

Viac: www.ples.hospicn.sk

Benefičný koncert – LÁSKA robí z domu DOMOV ♥

Vrcholiaca druhá vlna pandémie a s ňou spojené epidemiologické opatrenia nám toho roku neumožnili zorganizovať jubilejný X. benefičný koncert.

Tak nám dovoľte si aspoň zaspomínať na ten minuloročný, ktorý sa konal **15. decembra 2019** – na 3. adventnú nedeľu – a bol v poradí IX. benefičný koncert hospicu, ktorý taktiež pomohol

vniesť VIAC ŽIVOTA do dní nevyliciteľne chorých pacientov v konečnom štádiu zväčša onkologického ochorenia.

Na benefičnom koncerte, ktorý benefične moderoval Andrej Baldovský, moderátor Rádia Lumen, vystúpila skupina ESPÉ s piesňami chvál, a tak sa tohtoročný benefičný koncert stal spoločnou chválou Pánovi za uplynulých štrnásť

požehnaných rokov starostlivosti o nevyliciteľne chorých ľudí.

Prítomným hosťom sa prihovorila riaditeľka hospicu sestra Noemi a aj primátor mesta Trenčín Richard Rybníček.

Sestra Noemi upriamila pozornosť na to, že hospic sa usiluje **už 15. rok** dennodenne vytvárať v hospici **prostredie**, ktoré **dýcha DOMOVOM**, kde každý zomierajúci bude čo najmenej TRPIEŤ a zažije PRIJATIE a LÁSKAVÚ starostlivosť. ... A čo robí z domu DOMOV? ... Áno, je to LÁSKA.

LÁSKA – tá robí z každého domu DOMOV. ♥

... Inými slovami **LUDIA**, medzi ktorými prúdi LÁSKA, ktorí sa majú radi a svoju lásku neskrývajú, robia z domu DOMOV.

Chválili sme spolu Pána za každého jedného človeka z hospicu, ktorý slúži zomierajúcim s láskou, dobrotou a nehou.

Pán primátor Richard Rybníček poukázal na to, že všetci máme obrovskú vnútornú moc – rozdávať lásku, a že naše mesto je aj preto také krásne, lebo má krásnych ľudí, ktorí s láskou slúžia nevyliečiteľne chorým v hospici.

Povznášajúce piesne chvál boli počas koncertu preplietané video-svedectvami členov tímu.

Benefičný stánok

Od rána do večera mal na Mierovom námestí v Trenčíne hospic benefičný stánok, do ktorého ľudia poslali nádherné handmade výrobky a punč, ktorý darovala Cukráreň Alžbetka.

Čistý výnos tohtoročného adventného benefičného podujatia bol 9 938,75 €, z toho vyzbierané v benefičnom stánku: 1 717,05 €; počas koncertu: 3 221,70 € a obálka, ktorú pred koncertom priniesla do kostola a odovzdala riaditeľke hospicu pani, ktorá mala skúsenosť s onkologickým ochorením, obsahovala: 5 000 €.

Počas celého koncertu vládla povznášajúca nádherná atmosféra. Vníмали ju nielen oči a uši, ale bolo ju cítiť i v hĺbke srdca.

Viac:

www.beneficny-koncert.hospictn.sk

SIPO

Podpora hospicu cez SIPO je vhodná pre tých, ktorí využívajú pri platbách za plyn či elektrinu službu SIPO a chcú podporovať zároveň „pri jednom“ aj hospic. Príspevky na podporu hospicu môžu platiť spolu s ostatnými pravidelnými platbami cez SIPO.

Zahájiť podporu hospicu cez SIPO môže záujemca vyplnením krátkeho formulára alebo zavolaním na číslo: 0905 474 793. Viac informácií: www.SIPO.hospictn.sk

Internetové obchody

KUMRAN.SK

Od marca 2017 ako prvý v histórii začal hospic cez svoj internetový obchod pomáhať KUMRAN.SK. Každému zákazníkovi, ktorý si kupuje na KUMRAN.SK tovar, sa v závere objednávky ponúkne, že môže poslať Dar Hospicu Milosrdných sestier na lieky vo výške 1 €.

V roku 2020 touto cestou hospic prijal od nakupujúcich cez KUMRAN.SK spolu **2 121 €** (oproti minulému roku viac o 459 €).

Viac: www.hospictn.sk/n/pomoc-cez-internetovy-obchod-kumransk

Recenzie podporovateľov hospicu cez KUMRAN.SK v roku 2020:

Igor dňa 24.12.2020 ☆☆☆☆☆

Prajem veľa zdravia a Božieho požehnania...

Katka dňa 28.10.2020 ☆☆☆☆☆

Pekný projekt. Ďakujem, že som sa mohla zúčastniť.

Peter dňa 03.10.2020 ☆☆☆☆☆

Velmi pozhnana cinnost. Vela sil do dalsej cinnosti

Jana dňa 19.08.2020 ☆☆☆☆☆

Ďakujem za možnosť aspoň troškou prispieť na túto Bohu milú činnosť. Minulý rok tu zomrela moja krstná mama a som veľmi vďačná sestrám za ich láskavú starostlivosť.

Chiara dňa 13.06.2020 ☆☆☆☆☆

Blahoželám k mobilnému hospicu! Tak ako pri rodení na svet väčšina z nás nie je resp. nebola sama, tak rovnako aj pri odchode zo sveta by tomu tak nemalo byť. Odchody sú rôzne, ale služba satmáriek je neuveriteľne dôležitá...zo strany štátu veľmi málo chápaná a ešte menej podporovaná. Tak veľa šťastia nech sa Vám darí!

Viera dňa 25.03.2020 ☆☆☆☆☆

Malá kvapka v oceáne, poteší na srdci a verím že aj pomôže. Ďakujem za tú možnosť.

MáriaM dňa 04.03.2020 ☆☆☆☆☆

Pane, prosím Ťa, žehnaj a odmeň všetkých, ktorí akoukoľvek službou sa starajú a pomáhajú tým, ktorí sú odkázaní na ich opateru a starostlivosť. Amen.

Dobromat – každým nákupom pomáhate

Cesta na nákup do vyše tisícky obchodov a zároveň podpora hospicu, ktorá nakupujúceho nestojí ani cent:
<https://dobromat.sk/podporim/hospic-milosrdnych-sestier>.

ISSO Prievdza – nákup notebooku, PC

Starostlivosť o našich pacientov mohli kupujúci podporiť aj cez **eshopy firmy ISSO Prievdza** popri **nákupe notebooku, PC** či inej počítačovej techniky a príslušenstva.

Verejné zbierky

V priebehu roku 2020 sme neorganizovali žiadnu verejnú zbierku.

Charitatívna reklama

Hospic môže poskytovať pre firmy, podnikateľov tzv. „charitatívnu reklamu“. Príjem z nej je od 1. 1. 2018 (344/2017 Z. z.) **pre hospic do výšky 20 000 € ročne oslobodený od dane**, zatiaľ čo **u podnikateľa je možné výdavok na charitatívnu reklamu v plnej výške uplatniť v nákladoch** (po zaplatení). Príjem z charitatívnej reklamy je potrebné účelovo použiť najneskôr do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol poskytnutý.

Prostredníctvom tohto nového, obojstranne výhodného spôsobu podpory hospicu sme v roku 2020 získali na činnosť **3 600 €**.

Hlasovanie – Participatívny komunitný rozpočet TSK

Za účelom šetrenia finančných prostriedkov župy rozhodol krajský parlament o zrušení dotačných schém na rok 2020. Pevne dúfame, že v roku 2021 bude táto dotačná schéma otvorená a my sa budeme môcť uchádzať o dotáciu z Participatívneho komunitného rozpočtu TSK. V roku 2019 sme skončili na prvom mieste, keď nás z takmer 11-tisíc platných hlasov podporilo až 727 ľudí.

Vďaka hlasujúcim a získanej dotácii hospic zvýšil informovanosť rodín Slovenska o tom, že hospic tu je a že je pripravený pomôcť im pri zvládaní posledného štádia zväčša onkologickej choroby ich drahého (tlač propagačných materiálov). Vďaka získanej dotácii **podporil dobrovoľnícku činnosť v hospici a prispel k utuženiu vzťahov** medzi členmi hospicového tímu. Vďaka za každý jeden hlas.

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre štatutárny orgán združenia Hospic Milosrdných sestier

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky združenia Hospic Milosrdných sestier, so sídlom Súvoz 739/ 911 01 Trenčín, IČO: 50 333 356, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2020, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie združenia k 31. decembru 2020 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných auditorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od združenia sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočnosti týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu

alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných auditorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme auditorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame auditorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol združenia.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa neziskovej organizácie obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

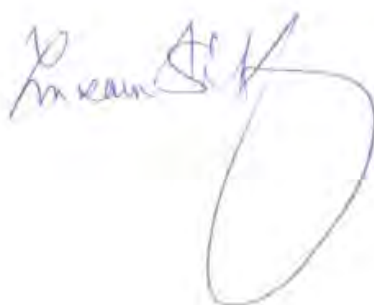
- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2020 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora.

V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

V Dubnici nad Váhom, 29. apríl 2021

Auditorská spol. :
DCA Audit s.r.o.
Tajovského 222/5
018 41 Dubnica nad Váhom
Licencia SKAU č. 219

Zodpovedný auditor:
Ing. Zuzana Šelingová
Družstevná 464
018 51 Nová Dubnica
Licencia SKAU č. 640

Účtovná závierka

Účtovná závierka je k dispozícii v Registri účtovných závierok. <https://bit.ly/3wCTKBN>

6. ĎAKUJEME

6. ĎAKUJEME

6.1 Ďakujeme rodinám našich pacientov

✿ Ďakujeme rodinám našich pacientov **za prejavenu dôveru** – zverili ste nám svojho krehkého a trpiaceho člena svojej rodiny. Hospic poskytol **v lôžkovom hospici** od decembra 2005 starostlivosť **1 844 pacientom** a prostredníctvom **mobilného hospicu** od júna 2020 poskytol hospic starostlivosť v domácom prostredí **23 pacientom**. Každý jeden z našich pacientov bol jedinečnou osobnosťou, každý mal svoje miesto v srdci svojho blízkeho.

✿ Ďakujeme vám, **že sme vášho drahého i vás mohli sprevádzať** ťažkým obdobím.

✿ Ďakujeme vám i za **príklad vášho života, mnohé prejavy pozornosti i slová vďaky i uznania**.

✿ Ďakujeme vám za **modlitby a obety**.

✿ Ďakujeme vám aj za **finančné dary** prijaté počas hospitalizácie i za to, že nás podporujete, i keď sa naše cesty už zdanlivo rozišli.

6.2 Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu

✿ Ďakujeme vám za obetavosť, nehu a lásku, s akou slúžite trpiacim pacientom.

✿ Ďakujeme dobrovoľníkom za ich čas a osobný potenciál, ktorý v mnohých podobách dávajú pre dobro hospicu, pacientov.

6.3 Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospic

Ďakujeme všetkým ľuďom, rodinám, firmám i iným organizáciám, ktorí finančne podporili

v roku 2020 hospic, a tak sa stali istým spôsobom súčasťou nášho hospicového tímu. Veď tak ako bez ktoréhokoľvek člena tímu si nedokážeme predstaviť poskytovanie kvalitnej hospicovej starostlivosti, tak si nedokážeme jej poskytovanie predstaviť ani bez darcov.

Tí, ktorí nás finančne podporovali v roku 2020 (okrem darov od rodín a blízkych pacientov), pokryli **spolu 34 %** prevádzkových nákladov hospicu, čo predstavuje **viac ako 330-tisíc €**.

✿ Ďakujeme jednotlivcom i rodinám aj tým, ktorí nám prispeli cez **2 – 3 % dane**. ✿✿

✿ Ďakujeme osobitne každému jednému darcovi, známemu i neznámemu človekovi,

✿ každému jednému človeku, daňovníkovi, ktorý pomohol svojím 2 – 3 % podielom zaplatenej dane:

| Adam Staňa | Adriana Peigerová | Alena Gúčíková
| Alena Mitašová | Alica Kolmanová | Alojz Ližičiar |
Andrea Kňazovická | Andrej Matíáš | Anna Juricová
| Anna Katričková | Anna Račková | Anna Šútorová |
Bc. Lenka Hušťavová | Bc. Magdaléna Šimonffyová | Bc. Mária Kompauerová | Bc. Marta Kováčová | Bc. Michaela Jakušová | Bc. Tatiana Hrádelová | Bc. Viera Aninová | Bc. Vladimír Sumbal | Beáta Bachorcová | Blažej Svrček | Dagmar Stefany Pavlíková | Dana Drndová | Daniel Dužek | Daniela Ondrejková | doc. Mgr. art. Jaroslava Gajdošíková Zeleiová | Dominika Fandrová | Elena Ďurovcová | Emília Bočková | Erika Kapušová | Erika Šuvarová | Eva Chrastová | Eva Repková | František Michalec | Ing. Ján Benčo | Ing. Alica Podolová | Ing. Andrea Slatinská | Ing. Andrej Piatnica | Ing. Daniela Sumbalová | Ing. Gabriela Valúchová | Ing. Helena Judinyová | Ing. Ivana Kremnická | Ing. Ján Zubo | Ing. Jana Bočková | Ing. Jana Svitková | Ing. Jozef Ježík | Ing. Juraj Repka | Ing. Ľubica Zachová | Ing. Ľuboslav Jargaš | Ing. Lucia Hmčiariková | Ing. Marek Graňák | Ing. Marek Müller | Ing. Mária Mlúchová | Ing. Mária Pjateková | Ing. Mariana Kirková | Ing. Mgr. Tatiana Šimuniová | Ing. Miroslav Kapuš | Ing. Miroslav Saloň | Ing. Miroslav Šurina | Ing. Pavol Kolman |

Ing. Petra Lysáková | Ing. Richard Urbánek | Ing. Róbert Sládek | Ing. Silvia Mošat'ová | Ing. Silvia Rebrová | Ing. Slávka Maníková | Ing. Stanislav Krcho PhD. | Ing. Mária Chasníková | Ivan Drnda | Ivana Michalcová | Ivana Ovsianková | Jakub Michalec | Ján Krivulčík | Ján Mondek | Ján Reksa | Ján Turňa | Jana Čučková | Janka Liptáková | Janka Brezinová | Janka Harnádková | Janka Mondeková | Janka Štefánková | Jaroslav Španko | JUDr. Peter Dráč | Karol Valjent | Karolína Súľovská | Katarína Gardianová | Katarína Oravcová | Katarína Šponiarová | Kristína Janceková | Lenka Bendová | Ing. Beáta Ohrablová | Ľubica Mošková | Lukáš Pastorek | Marcela Holbová | Marek Dukát | Marek Chrenko | Marek Reksa | Mária Katráková | Mária Kováčová | Mária Masárová | Marián Hrádel | Marián Jambrich | Mário Igaz | Marta Mahríková | Martin Šimún | Martina Lamačková | Matúš Kalafut | Mgr. Alena Krchová | Mgr. Anna Šútová | Mgr. Božena Daňová | Mgr. Denisa Haasová | Mgr. Elena Godálová | Mgr. Ingrid Orosová | Mgr. Jana Necpalová | Mgr. Jozef Dočár | Mgr. Lucia Baginová | Mgr. Mária Punová | Mgr. Maroš Gardoň | Mgr. Radovan Petrek | Mgr. Roman Šurda | Mgr. Zuzana Novodvorská | Mgr. Žaneta Hegedúšová | Michal Fáber | Michal Krška | Miloš Beňo | Miriam Bohušová | Miroslav Priehoda | Miroslav Bezecný | Miroslav Kovár | Monika Daňová | Monika Mamisová | MUDr. Alena Kollárová | MUDr. Katarína Fabianová | MUDr. Mária Bačinská | MUDr. Marián Kaščák | MUDr. Valéria Masárová | MUDr. Vladimír Bačinský | Nadežda Kryštofová | Nikola Zalovičová | Oleksandr Salov | Oľga Podoliako | Patrícia Mrázková | Patrik Vencel' | Pavol Krchňavý | Pavol Šuvara | Peter Chnúrik | Peter Jakuš | Peter Kováč | Peter Mošat' | Peter Pesničák | Piotr Mariusz Czekaj | Renáta Cingálková | Renata Smiešková | Rudi Hoekx | Silvia Lovíšková | Silvia Pišteková | Slavomír Markovič | Soňa Kutišová | Stanislav Chovanec | Stanislav Sýkora | Tatiana Kvaššayová | Veronika Ťažká | Viktor Kvaššay | Viktor Ševčík | Vladimír Šebák | Vladislav Tkáč | Zuzana Kozeleková | Žofia Jaššová |

Viac na:

www.2percenta.hospictn.sk

✿ Ďakujeme firmám a ľuďom v nich ✿

| ISSO, s. r. o. | Konštrukta Industry s.r.o. | PKZ Slovakia, s. r. o. | I.C.T Partner s.r.o. | Vaillant Industrial Slovakia, s. r. o. | PPA Control, a. s. | JOKA Kapičák, s. r. o. | KUMRAN.SK | JAVYS a.s. | Magenta, s.r.o. | Profiol s.r.o. | VACUUMSCHMELZE, s.r.o. | RKS Trenčín s.r.o. | SELOS s.r.o. | ďalší známi aj neznámi |

✿ Ďakujeme firmám, ktoré prispeli cez 1 – 2 % dane. ✿

| adamSoft, s. r. o. | AMANN Slovakia s.r.o. | BetonWEG s.r.o. | Biet SK s. r. o. | Expeditus Consulting spol. s r.o. | I.C.T. partner, s.r.o. | Impeditus Consulting s.r.o. | INŠTALA ST, s. r. o. | Interinfoprint s.r.o. | Karbometline s. r. o. | KOMPOZITUM s.r.o. | KONŠTRUKTA - Defence,a.s. | LADYSPED s.r.o. | LARO Plus s.r.o. | LIPO-REAL s.r.o. | LUMIR - REAL, s.r.o. | Maxsima s.r.o. | MRA betón, s. r. o. | MRA s. r. o. | NetworkPlus s. r. o. | Optika Šimonffyová s.r.o. | RAMEX - SLOVAKIA, s.r.o. | RAMIL, s.r.o. | STAT- KON s. r. o. | STRÁNSKÝ A PETRŽÍK SK, s. r. o. | Technotrade SK s.r.o. | UK stav, s.r.o. | UNIVERSUS, s. r. o. | V&V Drevo s. r. o. | Working Nomads s.r.o. |

Viac na: <https://www.hospictn.sk/n/2-z-dane-pre-hospic-prijate-v-roku-2020>

✿ Ďakujeme organizáciám a ľuďom v nich ✿

| Mesto Trenčín | Trenčiansky samosprávny kraj | Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie | Národná banka Slovenska | Milosrdné sestry sv. Vincenta – satmárky | Rodina Nepoškvrnenej | RKC Žilinská diecéza – Žilina | RKC biskupstvo Nitra | Nadácia EPH – Bratislava | Nadácia SLSP – Bratislava | Nadácia SPP – Bratislava | Nadácia Pro charitas – Nemšová | SEHA n. f. – Zamarovce | Nadácia Jána Korca –

Trnava | Mgr. Zuzana Čaputová, prezidentka SR |
Nadácia Henkel | Nadácia J. Murgaša – Bratislava
| Refugium – Trenčín | ďalší známi aj neznámi |

✿ Ďakujeme za nefinančnú pomoc ✿

| dobrovoľníci hospicu | Magenta, s. r. o. Trenčín |
ISSO s.r.o. | BOZPO s.r.o. | Crazy Fly s.r.o. | GPS
Dozor s.r.o. | Slovenská sporiteľňa a.s. | iniciatíva
#ktoPomozeSlovensku | Slovak Telekom a.s. |
Hriadel & Heger advokátska kancelária | Adra
Slovensko | Hotel Veverica | CHIRANA T. Injecta –
Stará Turá | Ing. Ľubomír Pliško a Konštrukta
Industry s.r.o. | Stafis s.r.o. | Jaroslav Sádecký
Voda-Kúrenie-Plyn | Ing. Alena Kostelná | Ing. Ján
Brenišin | LUMIR – REAL, s. r. o. | BiznisWeb.sk –
Trenčín | RAMIL, s. r. o. – Dulov | Noviny
Slovo+/Dvojtyždenník | ďalší známi aj neznámi |

Viac o tých, ktorí v r. 2020
podporili činnosť hospicu:

www.podporili.hospictn.sk

6.4 Láska je nekonečne vynaliezavá

Svätý Vincent de Paul hovoril: „**Láska je vynaliezavá, a to priam nekonečne.**“ V hospici sa o tom presviedčame často. Tí, ktorí majú skúsenosť s kvalitou poskytovaných služieb v našom hospici alebo sa cítia iným spôsobom oslovení hospicovou starostlivosťou, sú vynaliezaví v pomoci, ktorú nám preukazujú. Z mnohých sa podelíme v tejto správe aspoň s niektorými prejavmi vynaliezavosti v láske:

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých sú naším denným pomocníkom pri starostlivosti o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia. Prebalenie pacientov vždy, keď treba, je nielen účinná prevencia pred vytváraním DEKUBITOV (otvorených rán), ale je jedným zo spôsobov, ako rešpektovať pacientovu DÔSTOJNOSŤ – a o toto sa v maximálnej možnej miere v našom hospici snažíme.

V mnohých rodinách nevedeli, kde by mohli dať jednorazové plienky, ktoré im pozostávali. Vyhodiť je to škoda, to je pravda... Náš hospic takéto dary s veľkou vďakou prijímal od ľudí aj v roku 2020 v celkovej hodnote 4 949,14 €.

NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu

Zuzka absolvovala počas magisterského štúdia stáž v hospici, cítila sa službou zomierajúcim v hospici natoľko oslovená, že pri svojej svadbe na pomoc našim zomierajúcim nezabudla.

Keď sa chystala Zuzka spečať sviatosť svoju lásku s Jožkom, v rámci priprav svadby **rozposlali mladí snúbenci Zuzka a Jožko pozvaným spolu s pozvánkami na svadbu aj malé vlastnoručne vyrobené krabičky, ktoré mali svadobčania využiť na vloženie finančného daru**, ktorý by chceli novomanželom darovať. **Novomanželia dali svadobčanom vedieť, že takto vyzbierané finančné svadobné dary darujú Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne** – aby tak pomohli NEVYLIEČITELNE chorým v poslednom štádiu zväčša onkologického ochorenia prežiť posledné chvíle ŽIVOTA BEZ neznesiteľnej BOLESTI v prostredí DOMOVA, ktoré hospic pre zomierajúcich vytvára.

Od mladomanželov Zuzky a Jožka sme s vďakou v roku 2018 prijali **svadobný dar – vzácných, láskou voňajúcich 860 €** a aj počas celého roku 2020 nás manželia podporovali **pravidelným mesačným darom.**

Oslava životného JUBILEA zmierňuje UTRPENIE pacientov hospicu

Pán Viktor je majiteľom stavebnej firmy, ktorá pripravovala budovu na prevádzku nášho hospicu. V roku 2017 **oslavoval svoje krásne životné jubileum** a na pozvánke na oslavu svojich narodenín dal pozvaným na známosť svoju túžbu – **aby mu neprinášali na oslavu jeho životného jubilea dary**, ale čiastku, ktorú by chceli použiť na dar pre neho, aby poslali na účet hospicu – ako pomoc pri starostlivosti o pacientov hospicu. Pán Viktor na pozvánku uviedol aj číslo prevádzkového

účtu nášho hospicu a s nami špeciálne dohodnutý variabilný symbol, ktorý identifikoval skupinu darcov – jeho gratulantov. **Gratulanti pána Viktora sa zahanbiť veru nedali...** A my sme s vďakou dary prijali a použili na dohodnutý účel.

Pohrebné KVETY zmierňujú UTRPENIE pacientov hospicu

Žasneme nad vynaliezavosťou v láske vo chvíľach, keď **nám prinesú krabičku, obálku** príbuzní našich zomrelých pacientov so slovami: „**Poprosili sme tých, ktorí boli nášmu ... na pohrebe,** aby namiesto kvetov vložili do pripravenej krabičky dar pre hospic, kde náš ... dožil obklopený láskou.“

Navždy zostanete v mojom srdiečku ako moja rodina...

Spoznali sme MAMU s veľkým srdcom. Mala aj krásneho modrookého SYNA, ktorého zákerná choroba pripútala v poslednom období na lôžko. S láskou sa o neho starala. Štyri roky sme jej so starostlivosťou pomáhali. Stala sa našou súčasťou ... jej úsmev, ktorý hladí, jej citlivosť a ochota pomáhať. ... Pred dvoma rokmi sme tejto žene pomohli doprevádzať posledným štádiom onkologického ochorenia **manžela** Jozefa, ktorý u nás v hospici

zomrel v januári 2018 a v januári 2020 sme odprevadili aj jej milovaného **syna** Romana, ktorý mal bez pár dní 44 rokov.

Táto milá žena, mama nám často pekávala výborný orechový koláč a prinášala nám ho, keď u nás v hospici navštevovala svojho manžela a syna. Po úmrtí Romana nám ho upiekla opäť (mňam) a spolu s ním priniesla i **vrúcne podakovanie** i vzácny a štedrý **dar z pohrebu svojho syna - od nej, rodiny, známych a Romanových kamarátov.**

Zo srdca za Vás ďakujeme, milá MAMKA ❤️ a verte, že aj Vy zostanete v našich srdciach ako naša rodina ❤️

Radi Vám dáme do napísaného podakovania nazrieť:

P.S. ... táto dobrá mamka nám prináša z času na čas jej výborný orechový koláč i naďalej – ona hovorí – že aby mala príležitosť nás vidieť 😊

Ďakujeme Vám zo srdca za Vašu lásku vmiesenú aj do orechového koláča.

V Trenčíne 12. 1. 2020

Milá pani riaditeľka,

Moje podakovanie musím dať na papier, lebo by dobre viedlo, ako ja mám tie moje slzy na krajíčku, pre ktorú nedotážem poradiť to čo chcem. Moja veľká vďaka za obetavú štrorročnú starostlivosť o môjho syna patrí pani primárke, pani doktorčiam, či už tým súčasným, ako aj tým, ktorí už v hospici nepracujú. Celému zdravotníckemu personálu, ako i celému opatrovateľskému tímu, tomu súčasnému, ale i minulemu, za ich nestekajúce nárečie, namáhanie a obetavú prácu. Hlboko sa pred vami skláňam. Toto podakovanie patrí i personálu z prvého poschodia, lebo pri našich striedaniach, ste sa na opatre o môjho syna podieľali všetci. Podakovanie patrí aj pani upratovačkám a samozrejme aj pani informatorkám na vratnici, ktoré ma ako prvé každý deň s úsmevom privítali. A ja na oplátku som zasa zorganizovala pre Vás takú malú pohrebnú zbierku, ktorá verím, že Vám aspoň trošku pomôže. Som rada, že s príspevím od mňa, od rodiny, známych a Romanových kamarátov sa vybralo 1000.- EUR, ktoré Vám odovzdávam.

Esťe raz veľká vďaka za všetko. Navždy zostanete v mojom srdiečku ako moja rodina. Nesmierne si Vás všetkých vážim.

S úctou M. ■ ■ ■

Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú

Ako **PREJAV** našej **VĎAKY** voči tým, ktorí nám rôznymi formami pomáhajú postarať o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia (zväčša onkologického), je naše **modlitbové sprevádzanie** a **slúženie svätých omší za dobrodincov** – jedna svätá omša každý mesiac.

Informáciu o termíne slúženia svätej omše aktualizujeme každý mesiac na našej stránke: www.dakujeme.hospicn.sk.

ĎAKUJEME ♥

HOSPIC
MILOSRDNÝCH
SESTIER

KONTAKTY

Hospic Milosrdných sestier
Súvoz 739, 911 01 Trenčín
IČO: 50333356, DIČ: 2120314449

032 7417 011
info@hospictn.sk
[www.fb.com/hospic](https://www.facebook.com/hospic)
www.hospictn.sk

IBAN:
SK47 1100 0000 0029 4002 5426

